Tuarascáil Bhliantúil 2020

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann

National Library of Ireland

WB Yeats
4

LEABHARLANN NÁISIÚNTA NA HÉIREANN

Tuarascáil Bhliantúil 2020

Arna foilsiú ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann

©Bord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, 2021

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, Éire
Fón: +353 1 603 0200
Ríomhphost: info@nli.ie
Suíomh gréasáin: www.nli.ie

Íomhá clúdaigh: Mark Stedman

Ábhar

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH	2
RÉAMHRÁ AN STIÚRTHÓRA	2
SRACFHÉACHAINT AR 2020	3
BAILIGH	4
COSAIN	6
CEANGAIL	8
NUÁIL	12
COMHOIBRIGH	14
RÁITIS AIRGEADAIS 2020	17

Ráiteas an Chathaoirligh

Ba dheacair a thuar i mí Eanáir 2020 conas a thitfeadh an bliain a leanas amach.

Dúnadh doirse na Leabharlainne Náisiúnta don phobail le breis is cúig mhí den bhliain, rud nár tharla le beagnach céad bliana anuas. Sna tréimhsí nuair a bhí na foirgnimh ar oscailt i ndiaidh ráig COVID-19, tháinig athrú shuntasach ar ár spásanna agus ar ár nósanna imeachta, sa chaoi go raibh scáthláin agus clúdaigh aghaidh, toilleadh íslithe go mór, láthair díghalraithe láimhe, córais aon-bhealaigh agus soilse tráchta ar fud na leabharlainne.

In ainneoin na h-athruithe sonraíocha seo, ba mhór an ábhar misnigh don Bhord an freagra ag an Stiúrthóir agus ag a foireann sa Leabharlann Náisiúnta. Ó thús na dianghlasála rialtais mí Márta, d'athraigh siad go sciobtha ag an gcianobair nuair a bhí siad in ann, agus d'aimsigh siad go tapa na seirbhísí a bhféadfadh siad a sholáthair d'ár bpobal ar fud an domhain. Agus na foirgnimh ar oscailt, rinne siad sár-obair ar fad le cinntiú de go raibh gach éinne slán sábháilte agus iad ag tabhairt cuairt ar an Leabharlann Náisiúnta. Ar mhaithe le seo, dhear siad agus chuir siad i bhfeidhm sraith iomlán prótacail agus córais d'ár léitheoirí, dár gcuairteoirí, agus d'ár bhfoireann.

Ba dheas linn chomh maith dul chun cinn a fheiceáil ar an dtionscadal mhór forbartha caipitil na Leabharlainne Náisiúnta, tionscadal a dhéanfaidh spás poiblí den Sciathán Thiar Victeoiriach atá againn, agus ba dheas linn nár cailleadh nirt an fhorbartha iontach seo.

Ábhar misnigh dúinn chomh maith tacaíocht Catherine Martin, TD, an tAire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt Meán, agus a oifigigh le linn na bliana, agus ach go h-áirithe gur cuireadh fad cúig bliana le tréimhse an tOllamh Collins mar Stiúrthóir i 2020. Gabhaimis buíochas ó chroí leis an Ollamh Collins agus a foireann ina iomláine as an sárobair a rinne siad sa bhliain seo, nár feiceadh a leithéid cheana.

Eoin McVey

Réamhrá an Stiúrthóra

Níl amhras ann ach nach raibh éinne ag súil le 2020 mar a tharla sí. Fós féin, mhair fís na Leabharlainne Náisiúnta, 'sé sin le rá roinnt scéala na hÉireann leis an domhain mhór, agus tháinig borradh uirthi fiú. Ní raibh mé chomh bródúil riamh a bheith i gceannas ar an eagraíocht bhreá seo agus ár bhfoireann iontach.

Bhí na mílte duine idir óg is aosta i láthair ar na turais, na ceardlanna, agus na h-ócáidí a d'eagraigh ár bhfoirne ar an ngréasán, agus sa chaoi seo chruthaigh siad go sciobtha agus go h-éifeachtach ardán nua le luchtanna féachana a mhealladh ar fud an domhain. Baineadh an-tairbhe ar fad as an infheistíocht a rinne an Leabharlann Náisiúnta i ndigitiú agus rochtain dhigiteach. Fuair an-chuid daoine rochtain ar bhreis is 125,000 mhír dhigitithe ar-líne nuair a bhí na leabharlanna féin dúnta, agus tháinig borradh ar an lucht féachana atá againn d'ár ábhar suimiúil thar na meáin sóisialta.

Thar gach réimse bailiúcháin, chuireamar béim ach go h-áirithe ar thaifead a dhéanamh d'Éireann sa lá atá inniu ann agus an paindéim ag scaipeadh. Bhí codanna chomh h-éagsúil san obair seo le chomhpháirtíochtaí le clár Ryan Tubridy ar RTÉ, go bailiúchán freagraí pháistí ar an bpaindéim, go aimsiú agus bailiúchán na suíomhanna idirlíne iontu a bhí scéal COVID-19 ba mhó le feiceáil ag tarlú.

Stóras d'an-chuid scéalta an phaindéim a bheidh sa Leabharlann Náisiúnta. Ar son gach éinne sa Leabharlann Náisiúnta, tuigtear dúinn gur scéala caillteanais agus bróin iad mórán de na scéalta sin, agus déanaimis comhbhrón ó chroí do gach éinne agus sinn ag súil le am níos fearr le teacht.

An tOllamh Sandra Collins & Réamhrá an Stiúrthóra

Sracfhéachaint ar 2020

CUAIRTEOIRÍ Ó BHREIS IS **200** TÍR, GO FISICIÚIL AGUS AR AN NGRÉASÁN

11,747
LEABHAR, PÁIPÉAR NUACHTÁN & TRÉIMHSEACHÁN NUA

BEAGNACH **3** TEIRIBHEART
SONRAÍ BAILITHE Ó SHUÍOMHANNA IDIRLÍNE ÉIREANNACHA

68,195
LEANTÓIR

BREIS IS **125,000**
MÍR DIGITITHE LE FÁIL AR-LÍNE

30 MILLIÚN
IDIRGHNÍOMHÚ AR AN NGRÉASÁN

9,406
LEANTÓIRÍ INSTAGRAM

12,627
I LÁTHAIR AG ÓCÁIDÍ AGUS TURAIS GO FISICIÚIL & AR-LÍNE

SHROICH AN FEACHTAS **'TIMPEALL AN OILEÁN'** GACH CONTAE

1. BAILIGH

Is é misean na Leabharlainne Náisiúnta cuimhne thaifeadta na hÉireann a bhailiú, a chosaint agus a chur ar fáil. Áirítear leis sin cóip de gach leabhar, gach tréimhseachán agus gach nuachtán a foilsíodh in Éirinn faoi rud ar a dtugtar taisce dhlíthiúil. Áirítear ar Bhailiúcháin Speisialta na Leabharlainne saibhreas iontach lámhleabhar, priontaí agus líníochtaí, ábhar gearrshaolach, grianghraf. Tá ár mbailiúcháin ar fad ina mbuanbhailiúcháin agus tá siad ar fáil do gach uile dhuine.

Ceannacháin 2020

7,643 nuachtán agus 2014 sraithiris

Breis is 100 bailiúchán speisialta agus ceannachán*

2,090 leabhar faighte

* (áirítear leis sin nithe aonair agus bailiúcháin)

Mar chuid den tiomantas atá againn le taithí saoil na hÉireann a thaifead mar a tharlaíonn sé, chuireamar an-bhéim le linn 2020 ar an bpaindéim COVID-19. Rinneamar comhpháirtíocht le an-chuid eagraíochtaí eile, rinneamar obair leis an bpobail, agus bhíomar thar a bheith cúramach focla páistí a thaifead. Mar chuid dán mbailiúcháin Bailiúcháin Speisialta COVID-19, bhí breis is 350 litir a scríobhadh chuig an Seó Ryan Tubridy ar RTÉ Raidió 1, a rinne cur síos ar an dtaithí a bhí ag páistí ar COVID-19; 150 pictiúir a rinne páistí ag déanamh cur síos ar an rud chéanna, a tógadh ó comórtas náisiúnta ealaíne; agus litreacha ó dhéagóirí faoin dtaithí a bhí acusan ar an ndianghlasáil, ó cheithre scoil DEIS: Scoil Phobail Naomh Cillian, Cill Mhantáin; Coláiste Pobail Pháirc Bhaile an Choileánaigh, Baile Átha Cliath; Coláiste Eoin, Baile Átha Cliath; agus Coláiste Beaufort, san Uaimh, i gCo. na Mí.

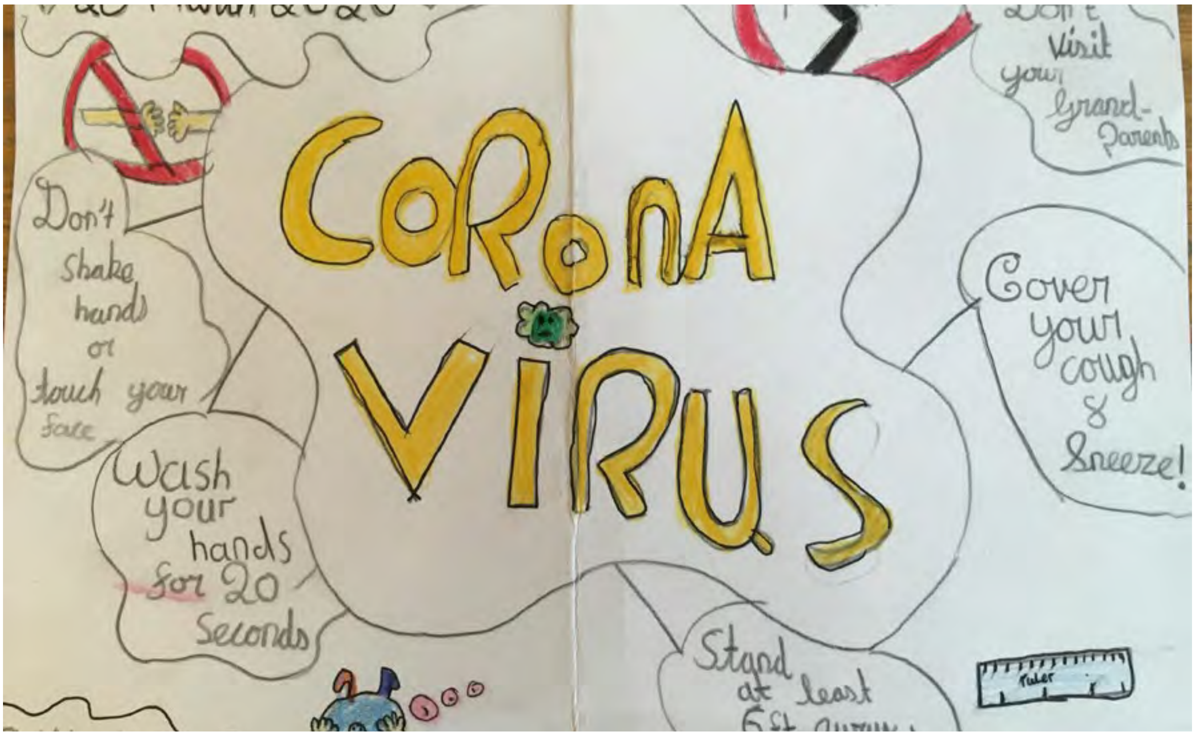

Ábhar mór áthais dúinn freisin go bhfuil an bailiúchán 'Ross O'Carroll-Kelly' de léaráidí, pictiúir agus sceitsí de chuid an ealaíontóra Alan Clarke againn anois. Léiriúchán eile, dá raibh gá lena leithéid, ab ea glacadh seilbh ar an mbailiúchán ealaíne seo atá bainteach leis an gcarachtar aoir Ross O'Carroll-Kelly ar an dtiomantas atá ag an Leabharlann Náisiúnta do bhailiúchán chomhaimseartha agus aithníonn sé an áit a bhfuil ag Ross i gcultúr phobail na hÉireann. I láthair ar ócáid ar an ngréasán i mí na Samhna leis an gabháil a chomóradh, bhí Catherine Martin TD, an tAire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt Meán, Clarke fhéin, agus Paul Howard, a scríobh na h-úrscéalta Ross O'Carroll-Kelly. Ag an ócáid, nochtadh léiriú a coimisiúnú go speisialta i Seomra Léitheoireachta na Leabharlainne Náisiúnta.

Leanamar linn ag cuir le na bailiúcháin trí thabhartais agus ceannach le linn na bliana. I measc na rudaí a ceannaíodh bhí Almanag Bhaile Átha Cliath na bliana 1666 agus bailiúchán cáipéisí ar ábhar armchúirt Thomas Ashe.

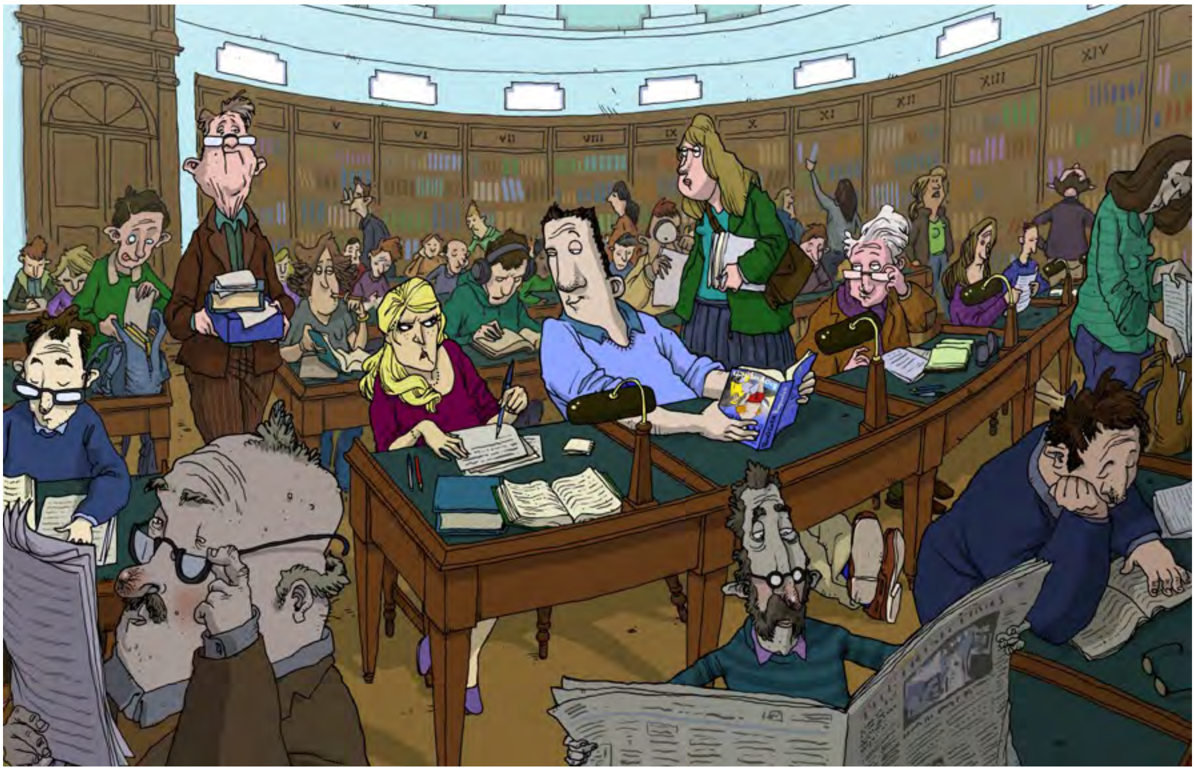

2. COSAIN

Cuid lárnach den obair a dhéanann an Leabharlann Náisiúnta ná caomhnú agus cúram a dhéanamh d'ár bhfoirgnimh, d'ár mbailiúcháin, agus d'ár bpobail. Chuireamar an-bhéim ar fad ar seo le linn na paindéime COVID-19 i 2020.

COVID-19

Slogadh an chuid is mó de 2020 ag COVID-19 agus an chuir isteach mhór agus leanúnach a bhí ag srianta COVID-19 ar ghníomhaíochtaí na Leabharlainne. Mí Márta 2020, dúirt an rialtas leis an Leabharlann Náisiúnta dúnadh ar mhaithe le scaipeadh COVID-19 a chosc. I ndiaidh sin, bhí tréimhsí dúnadh foirgnimh agus athoscailt mheasartha (29 Meitheamh - 18 Meán Fómhair agus 1-23 Mí na Nollaig) agus de réir mar a cuireadh smacht ar an víreas le linn na bliana, chuir an Leabharlann i bhfeidhm sraith athbhreithnithe, meastóireachtaí, agus pleananna sláinte, sábháilteachta agus gníomhaíochta.

Bhogamar go tapa le cianobair a chuir i bhfeidhm agus ár seirbhísí a chuir ar fáil ar líne nuair a rabhamar in ann, agus d'ullmhaigh ár Roinn Eastáit measúnaithe riosca oiriúnaithe do chéimeanna éagsúla den teacht ar ais chuig obair ar an láthair. Rinneadh forbairt orthu seo gur déanadh pleananna leanúnachais gnó agus ábhar oiliúna ionduchtú chun baill foirne a chuir ar an eolas faoi phrótacail agus réamhchúraimí astu

Ba é an chéad tosaíocht againn ná sláinte agus sábháilteacht gach éinne inár bhfoirgnimh. Chun na leasa seo, tógadh isteach réimse bearta: scaradh sóisialta, breis-ghlanadh agus díghalrú, clúdaigh aghaidh, scáthláin ag deasca phoiblí, córais soilse tráchta, córais aon-bhealaigh, aeráil bhreise, laghdú ar líon na gcuairteoirí agus na léitheoirí, agus rochtain don fhoirgneamh dóibh siúd le coinne amháin, de réir na treoirlínte.

Clár Tógála

Lean an tionscadal ilbliana forbartha caipitil 'Ag Déanamh Ath-Shamhlú ar an Leabharlann Náisiúnta' air trí 2020 chomh mór is a raibh sé in ann laistigh de na srianta COVID-19. Chuir Oifig na nOibreacha Poiblí amach conradh chun tús a chuir leis an obair (cuir i gcás baint amach spiaraí, doirse, feistithe srl. nárbh ón mbunfhoirgneamh iad), agus leanadh ar aghaidh leis an obair ar ullmhúchán cáipéisíochta do dheisiú éadaigh, agus ar chostas an tionscadail iomlán agus an chreat do thógáil chaomhantais. Lean an dearadh mionsonraithe ar aghaidh ag forbairt leis an OOP.

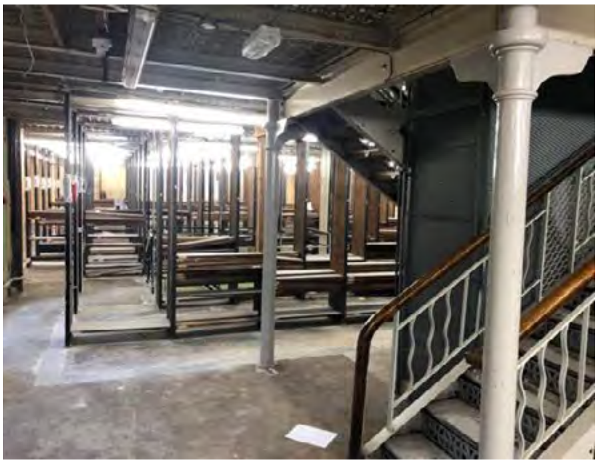

Leanadh chomh maith le oibreacha sábhála fuinnimh agus athchóirithe, agus rinneadh athmhaisiúchán ar an Seomra Micreascannáin, Oifig an Leabharlannaí, agus an Seomra Reipreagrafaice i ndiaidh uasdátú soilsithe agus oibreacha deisithe eile.

Caomhnú agus Buanú

Ba dheacair dár bhfoireann caomhnú a gcuid obair a dhéanamh le linn 2020 ós rud é nach raibh rochtain acu ar an suíomh nó ar na bailiúcháin. Fós féin, leanadh le obair chomh mór is ab fhéidir, ar thionscadail cosúil le glanadh agus athchóiríocht na ngrianghraf ón mbailiúchán Pictiúir Ailtireachta, agus ar theagmháil a dhéanaimh leis an bpobal i gcomhpháirt leis an bhfoireann Forbartha.

3. CEANGAIL

Tá an Leabharlann Náisiúnta ag ceangail daoine le scéal na hÉireann ó go raibh 1877 ann. Le linn na bliana, bhí sé mar aidhm againn gach duine dár n-úsáideoirí a spreagadh agus ár gceangail a threisiú go náisiúnta agus go h-idirnáisiúnta. Rinneadh an chuid is mó dár obair ar-líne ós rud é go raibh na foirgnimh dúnta do chuid mhaith den bhliain mar gheall ar na srianta COVID-19. Ar ndóigh, tá líon na gcuairteoirí dár dtaispeántais agus dár seirbhísí ar an láthair i bhfad níos ísle ná mar a bhí i mblianta roimhe seo.

Líon na gcuairteoirí

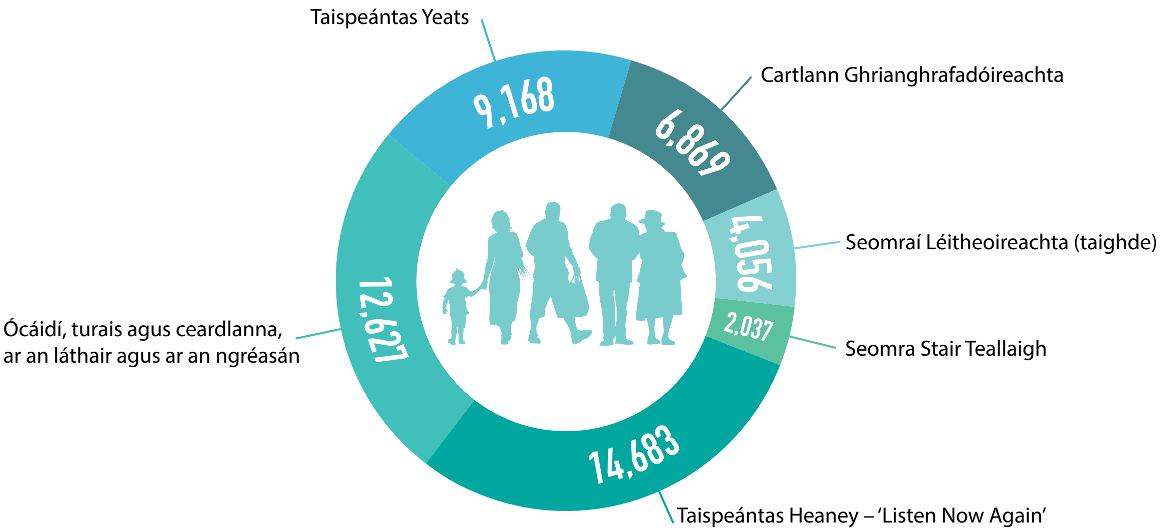

Rannpháirtíocht ar líne

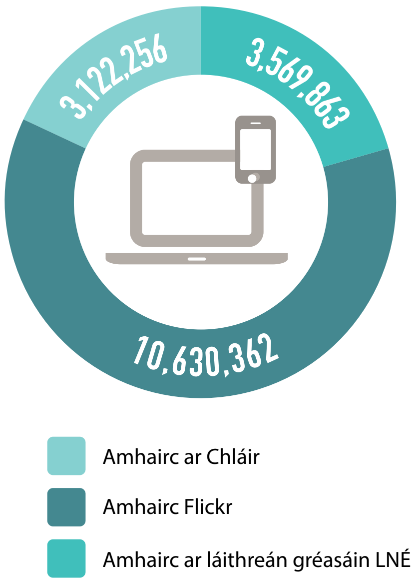

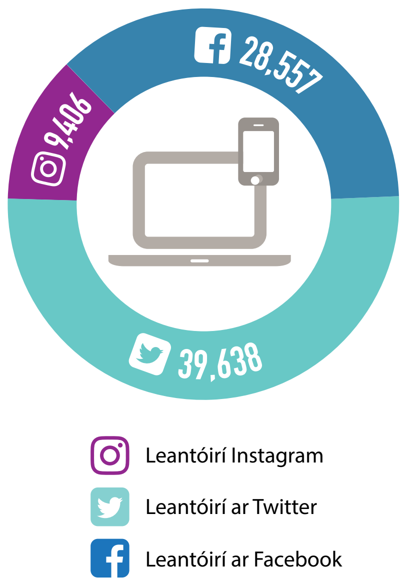

Postálacha Facebook is Mó Éileamh

208,602 Teagmháil | 1650 Is maith liom | 824 Comhroinnt

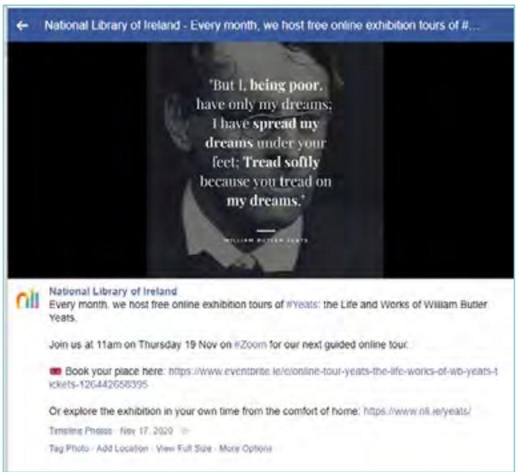

114,695 Teagmháil | 1,716 Is maith liom | 442 Comhroinnt

102,475 Teagmháil | 1740 Is maith liom | 623 Comhroinnt

Tvuíteanna is Mó Éileamh

65,112 Teagmháil | 429 Is maith liom | 193 Comhroinnt

62,349 Teagmháil | 416 Is maith liom | 219 Comhroinnt

58,805 Teagmháil | 261 Is maith liom | 137 Comhroinnt

Ócáidí, Taispeántais agus Tarraingt Isteach

B'ait an bhliain 2020, agus formhór ár ngníomhaíochtaí ag tarlú ar-líne, ós rud é go raibh ár bhfoirgnimh dúnta don phobal do 5 mí den bhliain, agus fiú nuair a rabhamar ar oscailt, bhí srianta ar líon na gcuairteoirí. Tugtar roinnt buaicphointí ó na cláir a ritheamar thíos.

Imeachtaí, turais agus ceardlanna

Le linn na bliana tharraingíomar isteach scoileanna, clainne agus cuairteoirí idir óg is aosta, trí thurais ar-líne, ceardlanna, agus réimse leathan ócáidí. Chuireamar turais fhíorúla ar siúl mar aon le ceardlanna treoraithe do na taispeántais a bhí againn ar W.B. Yeats, Seamus Heaney agus an taithí a bhí ag muintir na hÉireann ar an gCéad Cogadh Domhanda, rud a mheall lucht féachana ón domhan ar fad. Rinneadh an-fhreastal ar fad ar léachtaí stairiúla agus liteartha le linn na bliana chomh maith. Bhí áthas orainn chomh maith seó a reáchtáil le Glen Hansard mar chuid de Guthanna Eile: Misneach i mí Bealtaine. Bhí an-éileamh ar na clubanna leabhar agus ceardlanna grinnléite Seamus Heaney a bhí againn, agus rinneamar comóradh ar 30 bliana ón uair a cuireadh The Cure at Troy ar an ardán don chéad uair le ócáid a taifeadadh sa seomra léitheoireachta i Mí na Nollaig.

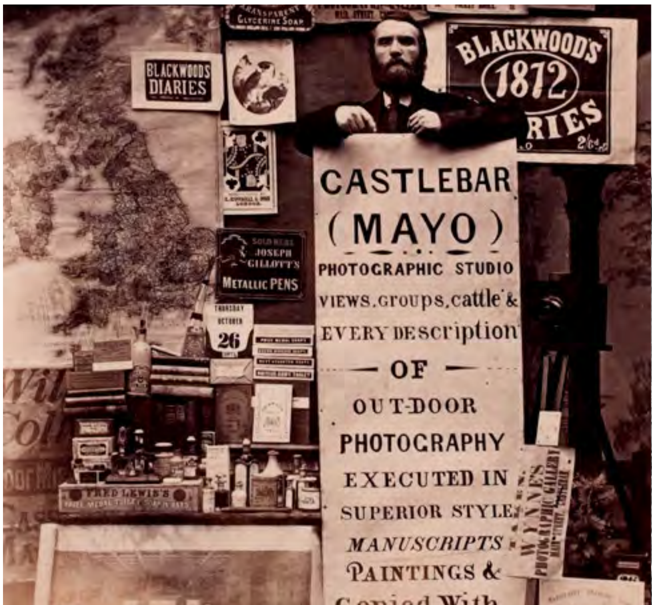

Timpeall an Oileán

Nuair a dúnadh ár bhfoirgnimh ar dtús, thosaíomar feachtas ar a thugamar 'Timpeall an Oileán,' rud a chuir béim ar na grianghraif stairiúla a bhí le fáil do gach contae in Éirinn. Leanamar le seo trí 2020. Gach seachtain, ghríosaíomar daoine ar fud an oileáin le ceangail agus athcheangail lena gcontae ar leith agus lena stair trí rochtain a fháil ar ghrianghraif a rinneadh digitiú orthu tríd ár mbailiúcháin mhéith agus ilchineálach.

Scaipeadh an ábhar seo le pobail i ngach contae trí eisíochtaí oiriúnaithe sna meáin. Rinne na meáin craolta áitiúil an-chlúdach ar an ábhar seo, agus bhí rochtain ar an ábhar seo chomh maith trí fhíseán a déanadh go speisialta do gach contae ar leith. D'fhorbair an tionscnamh seo tarraingt isteach go réigiúnach, spreag sé brabhsáil agus úsáid na mílte grianghraif dhigiteacha do gach contae, agus lean sé le agus thug sé aidhm nua d'obair dhigitiú ar 60,000 grianghraif stairiúil, a rinneadh thar na blianta.

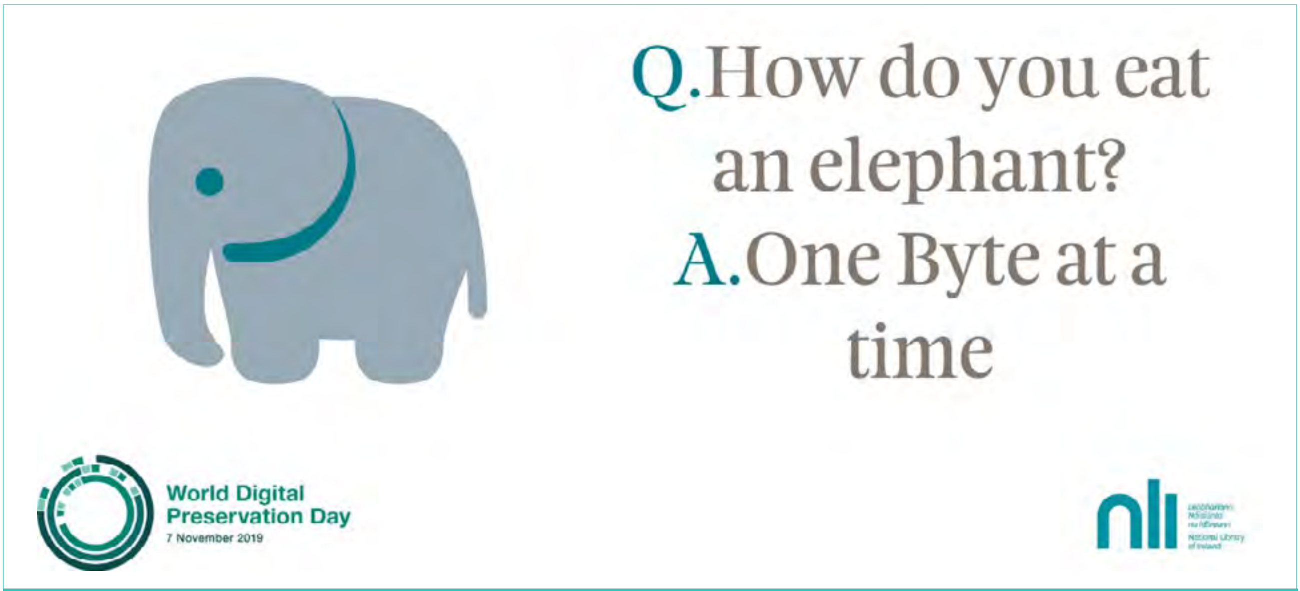

Lá Caomhnaithe Dhigitigh Domhanda

Thapaíomar an deis sa Lá Caomhnaithe Dhigiteach Domhanda ar an 5ú Lá Mí na Samhna le baill phobal na leabharlainne agus na cartlainne a thógáil le chéile. Rinne 'Scaoll agus féidearthachtaí: dúshláin agus deiseanna i mbailiúchán le linn na Paindéime' plé ar cúpla de na dúshláin agus na deiseanna do bhailiúcháin dhigiteacha agus do chaomhnú in aghaidh dúshláin nár tuaradh. Labhair Maria Ryan, Joanna Finegan agus Kieran O'Leary ón Leabharlann Náisiúnta, chomh maith le Lorraine McCann ó Chartlainne Chontae na Lú agus Harriet Wheelock, ó Choláiste Ríoga na Lianna in Éirinn, a labhair faoi 'Ag Gabháil COVID-19: an taithí ag oibrithe sláinte ar an bpaindéim.'

Taispeántais

Chuireamar fáilte roimh cuairteoirí ag ár dtaispeántais W.B. Yeats agus an Chéad Cogadh Domhanda in Éirinn agus sinn ar oscailt, agus rinneadh athruithe don mbealach a thug daoine cuairt orainn le gach éinne a choinneáil slán. B'fhíor seo chomh maith d'ár taispeántas Seamus Heaney: Listen Now Again ag an Ionad Cultúrtha agus Oidhreachta Bhanc na hÉireann ar Sráid an Fheistighe. D'oscail Listen Now Again don phobal arís i mí an Mheithimh, 2020, ach níor ceadaíodh isteach ach amháin dóibh siúd a tugadh cuireadh dóibh don chéad dá seachtain. Le linn na tréimhse seo, chuir an fhoireann fáilte roimh oibrithe tacaíochta agus rompu siúd a rinne an dianghlasáil an-dochair dóibh, cuir i gcás oibrithe dheonacha ó eagraíochtaí cosúil le Aware, an Ionad Géarchéime Éignithe i mBaile Átha Cliath, Alone agus BelongTo. Bhí áthas orainn ár dtaispeántas Turmoil To Truce a fheiceáil ar líne mar gheall ar an gcomhobair a rinneamar le Stair RTÉ, agus gur bhog ár taispeántas A Modern Eye: Éireann mar a Chonacthas do Helen Hooker O'Malley é chuig Iarsmalann Náisiúnta na hÉireann - Saol faoin dTuath, agus bhí sé ar fáil ansin de réir mar a cheadaigh na srianta dó.

4. NUÁIL

Is é aidhm Leabharlann Náisiúnta na hÉireann dul i ngleic le dúshláin an domhain dhigitigh - ag bailiú, ag buanú agus ag soláthar rochtana ar fhaisnéis ar bhealaí nua agus nuálacha.

Bailiúchán COVID-19

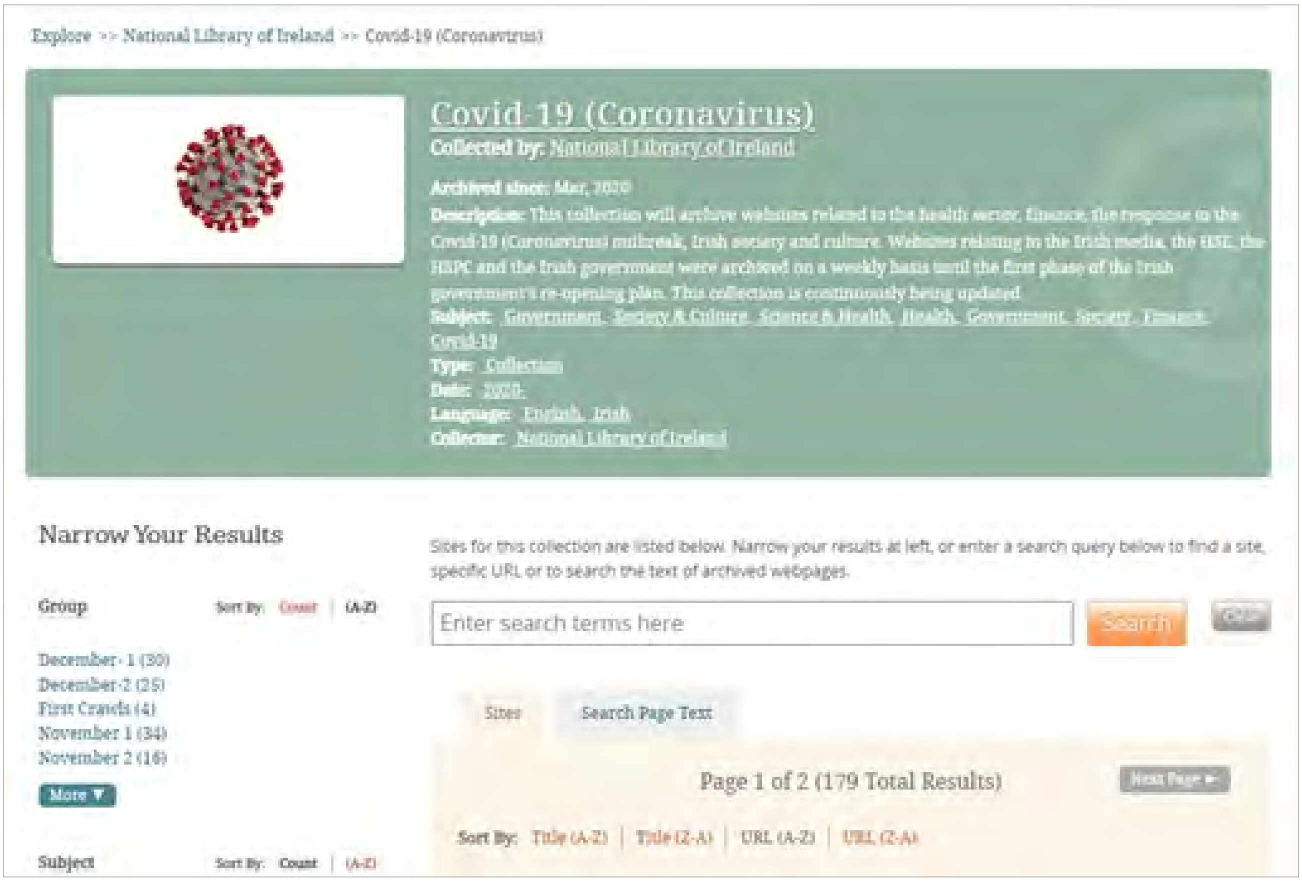

Le taobh na rudaí fisiciúla a insíonn scéal COVID-19 in Éirinn, bhailíomar breis is 200 suíomh idirlíne a léirigh an tionchar a bhí ag an bpaindéim ar fud sochaí na hÉireann.

Gach bliain, cuirimid codanna áirithe den ghréasán in Éirinn i dtaisce de réir mar a cheadaítear dúinn, le ionchur ón bpobal. Sa chartlann, is féidir na suíomhanna a bhrabhsáil amhail is go raibh tú ar an ngréasán i ndáiríre, agus beidh siad slán fiú má imíonn an suíomh idirlíne féin. Mar chuid d'ár mbailiúchán COVID-19, chuireamar suíomhanna idirlíne ó earnálacha sláinte agus phoiblí na hÉireann, earnáil an airgeadais, agus ón tsochaí i gcartlann. Bhreathnaíomar ar https://www.gov.ie go rialta, agus gach uair a rinneamar sin chuireamar an suíomh mar a bhí sé sa chartlann, rud a thugann taifead ar gach suíomh roinne ag pointí éagsúla le linn na paindéime. Breathnaíodh ar MerrionStreet.ie go rialta chomh maith.

D'iarramar ionchur ón phobal sa chruinniú faisnéise maidine a thug an rialtas i mí Aibreáin, ag iarradh ar bhaill an phobail suíomhanna a mholadh go bhféadfadh muid a ghabháil don chartlann. Cuid leanúnach dár gcartlannú ar-líne í an ionchur phoiblí seo.

Píolótaí Digiteacha

Tá sé i gceist le Píolótaí Digiteacha na bealaí a ghabhaimid agus a thugaimid rochtain ar scéal 'digiteach ó thús' na hÉireann a fhairsingiú, rud a chiallaíonn go féidir le físeáin, cáipéisí dhigiteacha agus íomhánna digiteacha bheith mar chuid de na bailiúcháin náisiúnta. Mí Feabhra 2020, d'fhógraíomar go raibh Yes Equality - an eagraíocht a stiúir an feachtas náisiúnta le vóta i bhfabhar comhionannas pósta i mí Bealtaine 2015 - mar an chomhpháirtí is déanaí sa tionscadal 'Píolótaí Dhigiteacha'. Tháinig an tabhartas Cartlainne Físe Dhigiteach Yes Equality agus sinn ag druidim le cúig bliana ón reifreann in Éireann, i mí Bealtaine 2020.

Taifead físe ar na gníomhaíochtaí a reáchtáil Yes Equality í an chartlann a tugadh, agus áirítear inti breis is 6,000 grianghraf a choimisiúnaigh an eagraíocht. Déanann sé cur síos ar ghnéithe ar leith den bhfeachtas, mar shampla gníomhaíochtaí a léiríonn scéalta pearsanta na bhfeachtasóirí agus a gclainne is a gcairde, lá na vótála, agus an ceiliúradh a bhí ann i ndiaidh an toradh.

Buaicphointí Digitithe

Chruthaíomar breis is 1,600 íomhá digiteach tríd ár gclár digitiú i 2020.

5. COMHOIBRIGH

Oibríonn an Leabharlann Náisiúnta lena bpáirtithe chun níos mó a bhaint amach le chéile ná mar a thiocfadh linn a bhaint amach linn féin. Cuireann traidisiún na comhpháirtíochta taca faoi chuid den mhéid is suntasaí agus is luachmhaire atá bainte amach againn. Seo a leanas roinnt de na buaicphointí ó 2020.

Músaem Litríochta na hÉireann

Is tionscadal mhór comhpháirtíochta í Músaem Litríochta na hÉireann, lonnaithe ag Teach Newman ar Fhaiche Stiabhna i mBaile Átha Cliath, idir an Leabharlann Náisiúnta agus Coláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath. Sa chaoi seo, tógann sí le chéile bailiúcháin na Leabharlainne Náisiúnta, foirgnimh stairiúla COBÁC, agus saineolas an dá eagraíocht. Níor oscail an Iarsmalann don phobail ach i mí Meán Fómhair 2019, agus bhí uirthi dúnadh arís mí Márta 2020. Thiontaigh sí go modh oibre ar-líne, agus sa chaoi chuir ar fáil don dá comhpháirtí bealach iontach eile an phobal a mhealladh. Laistigh de cúpla lá ó thús na dianghlasála, bhí tacaithe foghlama chianda foilsithe ag an iarsmalann ar mhaithe dóibh siúd a bhí a bpáistí ag foghlaim sa bhaile anois. D'úsáid scoileanna anseo agus i bhfad i gcéin na hábhair seo, agus chuir siad go mór le obair na foirne foghlama sa Leabharlann Náisiúnta.

Roimh an dúnadh i mí Márta, d'fhreastail an Diúc agus an Bhandiúc Cambridge ar fháiltiú ag Iarsmalann na Litríochta, agus thaispeáin Coimeádaí na mBailiúchán Speisialta Colette O'Flaherty 'Cóip 1' na Leabharlainne d'Ulysses dóibh.

Ócáidí Roinnte

Le linn na bliana, bhí áthas orainn dul i gcomhpháirtíocht le eagraíochtaí ar fud an domhain le roinnt den ár ócáidí a chuir ar fáil, agus le páirt a ghlacadh iontu siúd a eagraíodh i bhfad uainn. Mí Bealtaine 2020, bhí an fhoireann páirteach i Let's Play Ireland, Tionscnamh de chuid na Roinne Páistí agus Cúrsaí Óige, agus d'óstáil siad ceardlanna scéalaíochta do pháistí le údar Sarah Tully. Le linn na ceardlainne seo, d'fhoghlaim na páistí faoi Seamus Heaney agus fuair siad leideanna faoi conas a scéal féin a scríobh. Mí Meitheamh 2020, mar chuid den Fhéile Bróid fhíorúil, thug ball den bhfoireann léacht ar Aibítir Hockney.

Rinneamar comóradh ar Lá Bloom le ócáid ar-líne le chéile le Institiúid Cultúrtha na hIodáile, agus trí páirt a ghlacadh in ócáidí a d'eagraigh Iarsmalann Rosenbach i Philadelphia agus Ollscoil Buffalo. Mí na Samhna, d'oibríomar le Cumann Yeats Shligigh le comóradh a dhéanamh ar chéad bliain ó gur foilsíodh 'The Second Coming' le W.B. Yeats le ócáid a d'fhreastail breis is 300 duine uirthi, agus níos déanaí sa mhí céanna agus i mí na Nollaig d'oibríomar le Féile na Leabhar Bhaile Átha Cliath le méid áirithe ócáidí a chuir ar fáil lena chéile.

Coimisiúin Chruthaitheacha

Tá an-ról ag an Leabharlann Náisiúnta ag tacú le saol chultúrtha an náisiúin, agus ag déanamh comh-obair le h-ealaíontóirí, scríbhneoirí, agus daoine cruthaitheacha. Ag deireadh 2020, d'oibríomar leis an ealaíontóir Annie West le pictiúr a dhéanamh do chárta shéasúrach na Leabharlainne Náisiúnta, agus shamhlaíomar spioraid na scríbhneoirí atá imithe ar shlí na fírinne ag cruinniú i Seomra Léamh na Leabharlainne nuair atá an foirgneamh dúnta do gach éinne eile.

Ráitis Airgeadais 2020

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird 18

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach 22

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste 25

Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim 27

Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach 28

Ráiteas faoin Staid Airgeadais 29

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid Thirim 30

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais 31

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

Rialachas

Ceapadh Bord na Leabharlainne Náisiúnta na hÉireann (LNÉ) de réir Acht na nInstitiúidí Náisiúnta Cultúrtha, 1997. Leagtar amach feidhmeanna an bhoird in Alt 12 den Acht (Feidhmeanna Bhord na Leabharlainne).Tá an Bord freagrach don Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán agus tá sé freagrach as rialachas mhaith a chinntiú. Déanann sé seo trí aidhmeanna agus spriocanna straitéiseacha a shocrú agus tógáil cinntí straitéiseacha ar gach cúrsa thábhachtach ghnó. Is iad an Stiúrthóir agus an foireann bhainistíochta shinsir atá freagrach as bainistíocht, stiúradh agus treo na Leabharlainne de ghnáth agus go laethúil. Caithfidh an Stiúrthóir agus an foireann bainistíochta sinsir an treo straitéiseach leathan a shocraíonn an Bord a leanúint agus caithfidh siad cinntiú go dtuigeann gach ball den Bhord go maith príomh-ghníomhaíochtaí agus cinntí atá bainteach leis an eintiteas, agus go dtuigeann siad chomh maith aon priacail a bhfuil seans ann go dtiocfaidh siad chun cinn. Pointe teagmhála dhíreach í an Stiúrthóir idir an Bhord agus foireann bainistíochta na Leabharlainne.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá obair agus freagrachtaí na ndaoine uile a bhfuil baint acu le hoibriú an Bhoird leagtha amach sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) maidir le comhaltaí Boird, an Cathaoirleach agus an Rúnaí. Leagtar amach sa Chód freisin na gnóthaí atá forchoimeádta go sainiúil lena gcinneadh ag an mBord. Áirítear na nithe seo a leanas le míreanna buana a bhreithníonn an Bord:

- Dearbhú leasanna,
- Tuarascálacha ó na coistí,
- Tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta,
- Tuarascálacha feidhmíochta, agus
- Ábhair fhorchoimeádta.

Éilítear ar Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann (LNÉ) le hAlt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, ráitis airgeadais a ullmhú i gcibé foirm a fhaomhadh an tAire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán agus na cuntais go léir is cuí agus is gnách a choimeád ar airgead a fhaigheann sé agus a chaitheann sé.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

- Beartais chuí chuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus stuama;
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh ach amháin i gcás go bhfuil sé míchuí talamh slán a dhéanamh de go leanfaidh Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ag feidhmiú; agus
- A lua cibé acu ar leanadh nó nár leanadh caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha atá mínithe agus nochta sna ráitis airgeadais.

Deimhníonn an Bord gur chloígh sé leis na ceanglais thuas agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú aige.

Tá an Bord freagrach as taifid chuntasaíochta leordhóthanacha a choinneáil, ina nochtar staid airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann le cruinneas réasúnta tráth ar bith agus lena gcuirtear ar a cumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais le halt 35 den Acht. Is é an Bord atá freagrach as cothabháil agus ionracas na faisnéise corparáidí agus airgeadais a thugtar ar shuíomh Gréasáin Leabharlann Náisiúnta na hÉireann.

Tá an Bord freagrach as an bplean bliantúil agus na buiséid bhliantúla a fhaomhadh. Déantar meastóireacht leanúnach ar fheidhmíocht Leabharlann Náisiúnta na hÉireann i gcomparáid lena plean gnó bliantúil agus lena buiséad bliantúil. Tá an Bord freagrach freisin as a shócmhainní a chosaint agus, dá bhrí sin, as bearta réasúnta a dhéanamh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a aimsiú.

Measann an Bord go dtugtar léargas fírinneach cóir le ráitis airgeadais LNÉ ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann amhail an 31 Nollaig 2020. D'fhaomh an Bord síniú an ráitis seo agus na ráiteas airgeadais don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020 an 7 Deireadh Fómhair 2021.

Struchtúr an Bhoird

Go dtí an 30 lá Meán Fómhair 2020, chuimsigh an Bord Cathaoirleach agus 11 ghnáthchomhalta, agus cheap an tAire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán gach duine díobh. Ceapadh na comhaltaí den Bhord ar feadh tréimhse 5 bliana agus tháinig siad le chéile 9 n-uaire sa bhliain. Tháinig deireadh le tréimhse gach comhalta Boird le linn 2020.

Lean Roinn na Turasóireachta, Cultúir, Gaeltachta, Spóirt agus Meáin léi le ceapachán an Bhord nua ag an tAire; ceapadh triúr ball mí na Samhna 2020, agus ceapadh triúr eile mí Feabhra 2021. Ceapadh an seisear dheireanach mí Iúil 2021, agus rinneadh ceapachán do phost an Chathaoirligh i mí Iúil 2021. Ceapadh na comhaltaí boird atá ann anois le tréimhsí 3 nó 5 bliana agus buaileann 6 n-uaire in aghaidh na bliana. Tugtar mionsonraí sa tábla thíos ar an tréimhse ceapacháin agus éaga don Bhord agus an tréimhse ceapacháin do na comhaltaí reatha:

Comhaltaí Boird	Ról	An Dáta a Ceapadh an Comhalta	Téarma in Éag	Tuilleadh Mionsonraí
Eoin McVey	Cathaoirleach	Ceapadh mar ghnáth-chomhalta ar an 8 Feabhra 2021, agus ceapadh mar Chathaoirleach ar an 29 Iúil 2021.		Ainmní de chuid Chumann Ríoga Bhaile Átha Cliath Ceapadh ar téarma 5 bliana
An tOllamh Maeve Conrick	Gnáthchomhalta	24 Samhain 2020		Ceapadh arís i 2020 do théarma 3 bliana
An tOllamh Conor Kostick	Gnáthchomhalta	24 Samhain 2020		Ceapadh arís i 2020 do théarma 3 bliana
Jennifer Taaffe	Gnáthchomhalta	24 Samhain 2020		Ceapadh arís i 2020 do théarma 3 bliana
An tOllamh Marie Bourke	Gnáthchomhalta	8 Feabhra 2021		Ainmní de chuid Chumann Ríoga Bhaile Átha Cliath Ceapadh ar téarma 5 bliana
Katherine McSharry	Gnáthchomhalta	8 Feabhra 2021		Ainmní Fhoireann Leabharlann Náisiúnta na hÉireann Ceapadh ar téarma 5 bliana
John Grenham	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
Lisa Grimm	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
Lorelei Harris	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
An tOllamh Ciarán Ó hÓgartaigh	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
An tOllamh Kalpana Shankar	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
Caitriona Sharkey	Gnáthchomhalta	29 Iúil 2021		Ceapadh ar téarma 5 bliana
H. Paul Shovlin	Cathaoirleach	23 Deireadh Fómhair 2015	23 Deireadh Fómhair 2020	
Ciara Breathnach	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Bob Collins	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
An tOllamh Maeve Conrick	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
James Dorgan	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Jack Keyes	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Conor Kostick	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Susan Schreibman	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Jennifer Taaffe	Gnáthchomhalta	30 Meán Fómhair 2015	30 Meán Fómhair 2020	
Eoin McVey	Gnáthchomhalta	11 Samhain 2015	11 Samhain 2020	Ainmní de chuid Chumann Ríoga Bhaile Átha Cliath
Susan Philips	Gnáthchomhalta	11 Samhain 2015	11 Samhain 2020	Ainmní de chuid Chumann Ríoga Bhaile Átha Cliath Ceapadh arís i 2015 do théarma eile
Katherine McSharry	Gnáthchomhalta	19 Samhain 2015	19 Samhain 2020	Ainmní Fhoireann Leabharlann Náisiúnta na hÉireann

Chuir an Bord athbhreithniú féinmheasúnaithe ar éifeachtacht i gcrích i Meán Fómhair 2020 agus chuir sé athbhreithniú féinmheasúnaithe seachtrach i gcrích i Márta 2019.

Tá trí fhochoiste sa Bhoird a bhfuil dhá cheann dóibh reachtúil, is iad sin an Coiste Comhairleach do Léitheoirí agus an Coiste Ginealais agus Araltais, agus coiste amháin nach bhfuil reachtúil, an Coiste Iniúchóireachta & Riosca (ARC). Ó 30 Meán Fómhair 2020, bhí an Bhord, an Coiste Comhairleach do Léitheoirí, agus an Choiste Ginealais agus Araltais gan chóram. Ó 11 Samhain 2020 go Feabhra 2021, ní raibh córam ag an CIR.

- Beirt ón mBord agus ceathrar ball neamhspleách sheachtrach atá sa Choiste Comhairleach do Léitheoirí. An phríomh-fheidhm atá ag Coiste Comhairleach do Léitheoirí ná comhairle a thabhairt don bhord ar chúrsaí maidir le soláthar seirbhísí na Leabharlainne. Chruinnigh siad seo trí uaire le linn 2020.
- Ceathrar ón mBord agus ceathrar ball sheachtrach nach ón mBord iad atá sa Choiste Ginealais agus Araltais. An phríomh-fheidhm atá acu seo ná comhairle a thabhairt don Bhord ar chúrsaí bainteacha le na cumhachta agus na feidhmeanna reachtúla atá ag an mBord maidir le ginealas agus araltas. Chruinníodar uair amháin i 2020.
- Triúr ball boird agus ball amháin sheachtrach atá sa CIR. An fheidhm atá ag an CIR ná tacaíocht a thabhairt don Bhord maidir lena bhfreagrachtaí ó thaobh priacail, smachta, rialachais, agus árachais atá bainteach le sin. Níl an CIR spleách ar bhainistíocht airgeadais na h-eagraíochta. Déanann an Choiste cinnte de ach go h-áirithe go ndéantar maoirseacht go gníomhach agus go neamhspleách ar na córais inmheánacha smachta, lena n-áirítear gníomhaíochtaí iniúchta. Tuairiscíonn an CIR don Bhord i ndiaidh gach cruinniú agus tugann tuairisc bhliantúil don Bhord. Le linn 2020, ba iad comhaltaí an Bhoird ná an tUasal Eoin McVey (Cathaoirleach), an tOllamh Maeve Conrick, an tUasal James Dorgan, agus Teresa Harrington (ball neamhspleách sheachtrach - cuntasóir cáilithe atá inti). Bhuail an CIR ceithre uair i 2020.

Sceideal Tinrimh, Táillí agus Speansas

Thíos tá sceideal tinrimh ag cruinnithe an Bhoird agus na Coistí do 2020, chomh maith le na táillí agus na speansais a fuair gach comhalta:

Comhalta Boird	Bord	An Coiste Iniúchóireachta Riosca	An Coiste Comhairleach do Léitheoirí	An Coiste Ginealais Araltais	Táillí Boird €	Speansais Dheimhnithe €
Líon na gCruinnithe	6	4	3	1		
H. Paul Shovlin	6				-	26
Bob Collins	5				-	-
Ciara Breathnach	6		3		-	-
Conor Kostick	6			1	-	-
Eoin McVey	6	4			-	-
Jack Keyes	4		3		-	-
James Dorgan	6	3			-	-
Jennifer Taaffe	5			0	-	-
Katherine McSharry	5				-	-
Maeve Conrick	6	3			-	100
Susan Philips	6			1	-	134
Susan Schreibman	5			0	-	328
					-	588

Ní íocann an Leabharlann táillí do chomhaltaí Boird de réir polasaithe an Rialtais.

Príomhathruithe Pearsanra

Leagtar amach thuas sonraí na n-athruithe do bhallraíocht an Bhoird le linn 2020 faoi Struchtúr an Bhoird. I Mí Eanáir 2020, cheap an LNÉ Ceannasaí nua Acmhainní Daonna agus d'imigh an Ceannasaí Airgeadais ar scor. Ceapadh Ceannasaí nua Airgeadais ag an LNÉ mí Meitheamh 2020. D'imigh an Ceannasaí Bailiúcháin Dhigiteacha ar scor mí Iúil 2021 agus d'éirigh an Ceannasaí Taispeántais, Foghlama agus Cláreagraithe as an bpost mí Iúil 2021.

Nochtuithe a Cheanglaítear leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chomhlíon an LNÉ ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("an Cód"), ar fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe é i mí Lúnasa 2016. Ceanglaítear an nochtadh seo a leanas leis an gCód:

- Miondealú ar shochair ghearrthéarmacha fostaithe - leagtha amach i Nóta 5(f) leis na ráitis airgeadais.
- Costais comhairleachta – leagtha amach i nóta 6(b) leis na ráitis airgeadais
- Costais dlí agus socraíochtaí – leagtha amach i nóta 6(b) leis na ráitis airgeadais
- Caiteachas taistil agus cothaithe – leagtha amach i nóta 6(a) leis na ráitis airgeadais
- Caiteachas ar fháilteachas - ní raibh caiteachas fáilteachais ar bith ag an Leabharlann in 2019 nó in 2020.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Ghlac an Bord leis an gCód Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige le cinntiú go leantar an Chód. Chloígh Leabharlann Náisiúnta na hÉireann leis an gCód Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú le linn 2020 seachas don gá bhfuil ann don Bhord athbhreithniú bhliantúil a dhéanamh ar éifeachtach na gcóras smachta inmheánach trí mhí ar a mhéad i ndiaidh deireadh na bliana. Rinne an CIR an athbhreithniú seo ar an 26 Márta 2021, agus rinne an Bord é ar an 8 Aibreán 2021.

Thar ceann Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

Eoin McVey	An tOllamh Sandra Collins
Cathaoirleach	*Stiúrthóir*

Dáta: 12 Deireadh Fómhair 2021

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

Raon Freagrachta

Thar ceann Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, aithním an fhreagracht atá ar an mBord as a chinntiú go ndéanfar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú. Agus an fhreagracht sin á comhlíonadh againn, tugtar aird ar cheanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a choinneáil ar leibhéal inghlactha, seachas deireadh a chur leis. Dá bhrí sin, ní fhéadann an córas ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a chur ar fáil go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaraítear idirbhearta agus go dtaifeadtar iad go cuí agus go gcoisctear earráidí ábhartha agus mírialtachtaí nó go mbraitear iad ar bhealach tráthúil.

Bhí córas rialaithe inmheánaigh, a thagann leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm i Leabharlann Náisiúnta na hÉireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020 agus suas go dtí an dáta a faomhadh na ráiteas airgeadais.

An Cumas Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR) ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann atá comhdhéanta de thriúr comhaltaí an Bhoird agus ball seachtrach amháin, ag a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchóireachta. Tháinig an CIR le chéile ceithre huaire in 2020.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, mar atá sainithe i gCairt an Bhoird um Iniúchóireacht Inmheánach. Le hanailís ar an riosca a bhfuil an comhlacht neamhchosanta air cuirtear bonn eolais faoi obair na feidhme iniúchóireachta inmheánaí agus cuirtear pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí le chéile ar bhonn na hanailíse sin. Thacaigh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca leis an anailís ar rioscaí agus leis na pleananna um iniúchadh inmheánach, agus d'fhaomh an Bord iad. Cuireann an tIniúchóir Inmheánach tuarascálacha ar ghníomhaíocht iniúchóireachta inmheánaí ar fáil don Bhord. Seachfhoinsíodh an feidhm iniúchóireachta inmheánaigh chuig comhlacht sheachtrach.

D'fhorbair an CIR beartas um bainistíocht riosca ina leagtar amach inghlacthacht riosca Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, na próisis um bainistíocht riosca atá i bhfeidhm agus ina sonraítear róil agus freagrachtaí na foirne maidir le riosca. Eisíodh an beartas chuig na baill foirne ar fad a bhfuiltear ag súil leo bheith ag obair laistigh de bheartais bainistíochta riosca Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, chun rabhadh a thabhairt don lucht bainistíochta maidir le rioscaí atá ag teacht chun cinn agus laigí rialaithe agus glacann siad freagracht as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Chuir Leabharlann Náisiúnta na hÉireann córas bainistíochta riosca i bhfeidhm lena sainaithnítear agus lena dtuairiscítear príomhrioscaí agus na bearta bainistíochta atá á nglacadh chun dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, na rioscaí sin a mhaolú. Choimeád Bord na Leabharlainne bainistíocht riosca mar mhír bhuan ar chlár oibre a gcruinnithe. Bhí an polasaí bainistíochta riosca agus an ráiteas um inghlacthacht riosca a d'fhaomh an Bord i 2018 i bhfeidhm le linn 2020.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair Leabharlann Náisiúnta na hÉireann agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheasúnú agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an CIR an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn leathbhliantúil agus déanann an Bord athbhreithniú air ar bhonn bhliantúil. Baintear úsáid as toradh na measúnaithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh d'fhonn a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Tugtar sonraí sa chlár rioscaí faoi na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun maolú a dhéanamh ar rioscaí agus ar an bhfreagracht a leagtar ar bhaill foirne shonracha as rialuithe a oibriú. Deimhnímid go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid di:

- taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis ghnó,
- sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta, agus cuntasacht chomhfhreagrach ag gabháil leo,
- tá córas buiséadaithe cuí i bhfeidhm, lena ngabhann buiséad bliantúil ar a ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithniú leanúnach,
- tá córais i bhfeidhm a bhfuil mar aidhm leo slándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú,
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint, agus
- tá nósanna imeachta rialaithe i bhfeidhm lena chinntiú go ndéanfar rialú leordhóthanach ar mhaoiniú deontas chun go n-úsáidfear é chun na críche beartaithe.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Cuireadh nósanna imeachta foirmiúla ar bun le haghaidh monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord, nuair is iomchuí. Deimhnímid go bhfuil na córais faireacháin leanúnaigh seo a leanas i bhfeidhm:

- sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun faireachán a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú,
- bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal i gcás gur sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais, agus
- déanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla feidhmíochta agus airgeadais ina gcuirtear an fheidhmíocht iarbhír i gcomparáid leis an mbuiséad nó leis an bhfeidhmíocht thuartha.

Soláthar

Dearbhaímid go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann d'fhonn a chinntiú go gcomhlíonfar rialacha agus treoirlínte soláthair reatha. Seachas na conarthaí sin atá nochta sa mhír 'Saincheisteanna Rialaithe Inmheánaigh' thíos, chomhlíon an Leabharlann a cuid nósanna imeachta in 2020.

Tionchar an phaindéim COVID-19 ar an Timpeallacht Smachta

Tháinig an-athrú ar fad ar chleachtais oibre LNÉ mar gheall ar theacht chun cinn an phaindéim COVID-19 go luath agus na treoirlínte sláinte phoiblí agus na bearta sábháilteachta a shíolraigh as sin. Ba í an chianobair an gnáth-rud d'fhoireann LNÉ agus cuireadh seirbhísí an LNÉ in oiriúint d'úsáid ar-líne. Le linn na paindéime COVID-19, d'oscail agus dhún an LNÉ a doirse de réir treoracha an rialtais, agus chuir an LNÉ i bhfeidhm i gcónaí gach comhairle sláinte phoiblí, comhairle rialtais, agus prótacail sláinte agus sábháilteachta. Bhí an-mhuinín ag an bhfoireann agus ag úsáideoirí araon i bprótacail sábháilteachta LNÉ.

Choinnigh an LNÉ súil ghéar ar na rudaí a tharla, agus é ar intinn aici na rioscaí a bhféadfadh drochthionchar a imirt ar oibríochtaí ghnó, foireann agus páirtithe leasmhara an LNÉ a laghdú. Chuir na bearta seo ar ár gcumas, beag nó mór, leanúint lenár bhfeidhm agus sinn ag coinneáil srianta láidir. I measc na bearta a déanadh tá:

- Tosaíodh ar an Phlean Leanúnachais Gnó an LNÉ agus athraíodh oibríochtaí gnó an LNÉ chuig an gcianobair áit a bhféadfadh an mhéad is mó próisis gnó leanúint ar aghaidh mar is gnáth.
- Athraíodh an-chuid foirmeacha agus gnáthaimh ar pháipéar go foirm leictreonach.
- Measúnú leanúnach ar rioscaí shuntasacha maidir leis an bpaindéim COVID-19 agus ar sholúbthacht an LNÉ le freagra éifeachtach a thabhairt ar na rioscaí sin.
- Ag cinntiú go leantar le tréan-dheighilt dualgas.

- Ag cinntiú go leantar le gach polasaí agus nós imeachta a bhí cheana i mbun cianoibre agus go ndéantar monatóireacht agus tuairisciú orthu siúd mar is gnáth.
- Ag déanamh uasdátú ar nósanna imeachta le (i) rochtain ar an oifig, (ii) agallaimh, agus (iii) iniúchtaí a dhéanamh, ar mhodh a bhí slán agus in oiriúint do shláinte an phobail áit a raibh a leithéid d'obair riachtanach lenár bhfeidhm a chuir i gcrích.
- Tacaíocht do chianobair trí sholáthar trealaimh, ardáin shocair TF agus ceangail agus tacaithe eile foirne le timpeallacht oibre shlán a chruthú go cianda.
- Cur i gcrích measúnú riosca COVID-19 ag foireann bainistíochta an LNÉ.
- Monatóireacht leanúnach ar an timpeallacht lasmuigh agus cloígh le comhairle Sláinte Phoiblí agus treoir agus rialachais ón rialtas.
- Tá Bord an LNÉ ag coinneáil súil ghéar ar rudaí, agus tugann foireann bainistíochta an LNÉ faisnéis dóibh go rialta agus ar bhonn leanúnach.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Deimhnímid go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Cuirtear bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbhreithniú Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh le hobair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca (a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre) agus an lucht bainistíochta sinsearaí laistigh de Leabharlann Náisiúnta na hÉireann atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Dearbhaímid go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha le haghaidh 2020 ar an 8 Aibreán 2021.

Saincheisteanna Rialaithe Inmheánaigh

Níor sainaithníodh aon laigí rialaithe inmheánaigh le linn 2020 seachas na cinn atá nochta thíos a bhaineann le caiteachas de €21,942:

- Bhí conradh amháin (2020: €21,942; 2019, €137,597) bainteach le soláthar stórais sheachtrach do bhailiúcháin na Leabharlainne ar chonradh a d'imigh in éag agus a cuireadh ar athlá. Lorg agus shocraigh an Leabharlann conradh nua le soláthraí eile i mí Meán Fómhair 2018. Tá na costais i 2020 mar gheall ar bhreis-chostais maidir le bogadh bhailiúcháin an LNÉ chuig an soláthraí nua agus costais stórais le linn an athrú chuig an soláthraí nua.

Thar ceann Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

Eoin McVey	An tOllamh Sandra Collins
Cathaoirleach	*Stiúrthóir*

Dáta: 12 Deireadh Fómhair 2021

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020 faoi mar a cheanglaítear faoi fhorálacha alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Cuimsítear sna ráitis airgeadais

- an ráiteas faoi ioncam agus caiteachas agus cúlchistí coinnithe ioncaim
- an ráiteas faoi ioncam cuimsitheach
- an ráiteas faoin staid airgeadais
- an ráiteas faoi shreabhadh airgid agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta.

I mo thuairimse, tugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ar an 31 Nollaig 2020 agus ar a hioncam agus a caiteachas le haghaidh 2020 i gcomhréir leis an gCaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102 —*An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann.*

Bonn na tuairime

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin. Táim neamhspleách ar Leabharlann Náisiúnta na hÉireann agus ba de réir na gcaighdeán céanna a chomhlíon mé na freagrachtaí eiticiúla eile atá orm.

Creidim gur leor agus cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé chun bonn a thabhairt do mo thuairim.

Tuarascáil ar fhaisnéis seachas na ráitis airgeadais agus ar ábhair eile

Chuir Leabharlann Náisiúnta na hÉireann faisnéis áirithe eile i láthair in éineacht leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn an fhaisnéis sin an tuarascáil bhliantúil, an ráiteas rialachais, tuarascáil na gcomhaltaí Boird agus an ráiteas faoi rialú inmheánach. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm tuairisc a thabhairt ar fhaisnéis den sórt sin agus ar ábhair eile ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Mary Henry
Ar son agus thar ceann an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
13 Deireadh Fómhair 2021

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí na gcomhaltaí Boird

Mar a leagtar amach sa ráiteas rialachais agus i dtuarascáil na gcomhaltaí Boird, tá na comhaltaí Boird freagrach as

- na ráitis airgeadais a ullmhú san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997
- a chinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais de réir FRS 102
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú
- a mheasúnú an bhfuil úsáid bhonn an ghnóthais leantaigh maidir le cuntasaíocht cuí nó nach bhfuil, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad a bheith riachtanach a chur i bhfeidhm ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi Alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, ráitis airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann a iniúchadh agus tuairisc a thabhairt do Thithe an Oireachtais orthu.

Is é an cuspóir atá agam le linn dom an t-iniúchadh a dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha de bharr calaoise nó earráide. Cé gur ardleibhéal dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ní ráthaíonn sé go mbraithfear míráiteas ábhartha, i ngach cás inarb ann dó, nuair a dhéantar iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta. Is féidir le míráitis teacht chun cinn as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha i gcás gurb amhlaidh, ina n-aonar nó i dteannta míráiteas eile, go bhféadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachaidh siad i bhfeidhm ar na cinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais lena mbaineann.

Mar chuid d'aon iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, bainim leas as breithiúnas gairmiúil agus coimeádaim sceipteachas gairmiúil ar fud an iniúchta. Agus an méid sin á dhéanamh agam,

- Sainaithním agus measúnaím na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais de bharr calaoise nó earráide; ceapaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bonn a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá cuí sna cúinsí, seachas chun tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí atá na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar a chuí atá na beartais chuntasaíochta a úsáideadh agus ar a réasúnaí atá na meastacháin chuntasaíochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Déanaim cinneadh ar a chuí atá sé bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh a úsáid agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas, déanaim cinneadh ar cé acu is ann nó nach ann d'éiginnteacht ábhartha a bhaineann le heachtraí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar an gcumas atá ag Leabharlann Náisiúnta na hÉireann leanúint de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach. Má chinnim gurb ann d'éiginnteacht ábhartha, ceanglaítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh gaolmhar sna ráitis airgeadais nó, i gcás nach leor an nochtadh sin, ceanglaítear orm mo thuairim a athrú. Tá mo chinntí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh eachtraí nó dálaí amach anseo a chur faoi deara go scoirfeadh Leabharlann Náisiúnta na hÉireann de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.
- Déanaim meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus ar cé acu a chuirtear nó nach gcuirtear na hidirbhearta agus na heachtraí bunúsacha i láthair ar bhealach cóir sna ráitis airgeadais.

Téim i dteagmháil leo siúd a bhfuil freagrachtaí rialachais orthu as raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus as fionnachtana suntasacha iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha ar an rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Faisnéis seachas na ráitis airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile atá curtha i láthair sna ráitis airgeadais sin, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

Maidir le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta an fhaisnéis eile atá curtha i láthair a léamh agus, le linn dom é sin a dhéanamh, a mheas cé acu an bhfuil nó nach bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a gnóthaíodh le linn m'iniúchta nó cé acu ar cosúil nó nach cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha uirthi. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, cinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis eile sin, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena n-oibriú. Tuairiscím i gcás go bhfuil ábhair ábhartha ann a bhaineann leis an dóigh ar cuireadh gnó poiblí i gcrích.

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Tuairiscím i gcás gur tháinig mé ar aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó aon chás nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Tuairiscím trí eisceacht freisin i gcás, i mo thuairim féin,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nárbh leor na taifid chuntasaíochta chun a chur ar mo chumas iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais, nó
- nach bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

	Nóta	2020 €	2019 € Athshonraithe
IONCAM			
Deontais an Oireachtais	2	8,728,743	8,437,333
Bronntanais (Ábhair agus Airgead Tirim)	3	79,040	795,364
Glanmhaoiniú Iarchurtha Pinsin	7(c)	1,197,000	1,117,000
Ioncam Eile	4	316,012	425,913
Ioncam iomlán		**10,320,795**	**10,775,610**
CAITEACHAS			
Íocaíocht	5	6,517,440	5,963,189
Riarachán agus Oibríochtaí	6	1,289,089	1,470,631
Cláir	8	969,301	1,558,384
Dímheas	11	436,944	373,950
Caiteachas Iomlán		**9,212,774**	**9,366,154**
Farasbarr Oibríochta Ghlan		1,108,021	1,409,456
Aistriú chuig an gCuntas Caipitil	10	(540,568)	(956,509)
Barrachas don bhliain		**567,453**	**452,947**
Iarmhéid a Tugadh ar Aghaidh ag an 1 Eanáir		718,155	265,208
Iarmhéid a Tugadh ar Aghaidh ag an 31 Nollaig		**1,285,608**	**718,155**

Tá an Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim agus nótaí 1 go 19 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

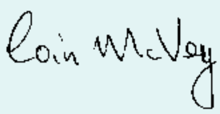

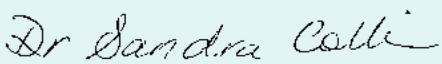

Eoin McVey
Cathaoirleach

An tOllamh Sandra Collins
Stiúrthóir

Dáta: 12 Deireadh Fómhair 2021

Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

	Nóta	2020 €	2019 €
Barrachas don bhliain		**567,453**	**452,947**
Gnóthachain/(caillteanais) ó thaithí ar oibleagáidí sochar scoir	7(b)	313,000	675,000
Athrú ar bhoinn tuisceana atá mar bhunús le luach láithreach na n-oibleagáidí sochar scoir	7(b)	(2,823,000)	(5,012,000)
Iomlán an chaillteanais achtúirigh sa bhliain		**(2,510,000)**	**(4,337,000)**
Coigeartú ar mhaoiniú iarchurtha sochar scoir		2,510,000	4,337,000
Iomlán an Ioncaim Chuimsithigh don bhliain		**567,453**	**452,947**

Tá an Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim agus nótaí 1 go 19 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

Eoin McVey
Cathaoirleach

An tOllamh Sandra Collins
Stiúrthóir

Dáta: 12 Deireadh Fómhair 2021

Ráiteas faoin Staid Airgeadais

Amhail an 31 Nollaig 2020

	Nóta	2020 €	2019 €
Glanshócmhainní Reatha			
Maoin, Gléasra agus Trealamh	11	1,091,271	2,200,792
Sócmhainní Oidhreachta	12	27,070,326	25,420,237
		28,161,597	27,621,029
Sócmhainní Reatha			
Infháltais	13	377,988	362,693
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		1,656,734	915,889
		2,034,722	1,278,582
Dliteanais Reatha *(méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)*			
Suimeanna Iníoctha	14	749,114	560,427
Glansócmhainní Reatha		1,285,608	718,155
Sochair Scoir			
Oibleagáidí Sochar Scoir	7(b)	(48,403,000)	(44,696,000)
Sócmhainn Mhaoinithe Iarchurtha Sochar Scoir	7(b)	48,403,000	44,696,000
Glansócmhainní Reatha		**29,447,205**	**28,339,184**
Ionadaithe ag			
Cuntas Caipitil:			
Sócmhainní Seasta Oidhreachta	10	27,070,326	25,420,237
Sócmhainní Seasta Oibriúcháin	10	1,091,271	2,200,792
Cúlchistí Coinnithe Ioncaim		1,285,608	718,155
		29,447,205	**28,339,184**

Tá an Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim agus nótaí 1 go 19 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann Bhord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann:

Eoin McVey
Cathaoirleach

An tOllamh Sandra Collins
Stiúrthóir

Dáta: 12 Deireadh Fómhair 2021

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid Thirim

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

	2020	2019
	€	€
Glansreabhadh Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		
Barrachas Ioncaim thar Chaiteachas	567,453	452,947
Ábhair arna mBronnadh	(21,000)	(672,000)
Dímheas Sócmhainní Seasta	436,944	373,950
Méadú ar Mhéideanna Infhaighte	(15,295)	(203,796)
Méadú / (Laghdú) ar Mhéideanna Iníoctha	188,687	(520,404)
Méadú ar an gCuntas Caipitil	540,568	956,509
Glan-insreabhadh Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin	**1,697,357**	**387,206**
Sreabhadh Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		
Íocaíochtaí chun Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh a fháil	(155,450)	(76,313)
Íocaíochtaí chun Sócmhainní Oidhreachta a cheannach	(801,062)	(582,146)
Glansreabhadh Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta	**(956,512)**	**(658,459)**
Glanmhéadú/(Glanlaghdú) ar Airgead Tirim agus ar Choibhéisí Airgid Thirim	**740,845**	**(271,253)**
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ag an 1 Eanáir	915,889	1,187,142
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ag an 31 Nollaig	**1,656,734**	**915,889**

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020

1. Beartais Chuntasaíochta

Tá an bunús cuntasaíochta agus na beartais shuntasacha chuntasaíochta ar ghlac Leabharlann Náisiúnta na hÉireann leo leagtha amach thíos. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad uile ar fud na bliana agus ar fud na bliana roimhe sin.

a) Faisnéis Ghinearálta

Cuireadh Bord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ar bun faoin Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Tá a ceannoifig lonnaithe i Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2.

Is iad seo a leanas príomhchuspóirí Leabharlann Náisiúnta na hÉireann mar a leagtar amach i gCuid 12 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997:

> *"…ábhar na Leabharlainne Náisiúnta atá i mbailiúchán na Leabharlainne Náisiúnta a chaomhnú, a athchóiriú, a choinneáil i gcóir mhaith agus a mhéadú ar mhaithe leis an bpobal agus taifead d'ábhar leabharlainne (lena n-áirítear ábhar a bhaineann leis an nGaeilge) a bhaineann le hÉirinn a chur ar bun agus a choinneáil ar bun agus cion a dhéanamh maidir le deis a thabhairt do bhaill an phobail teacht ar ábhar a bhaineann le tíortha eile."*

Is Eintiteas Leasa Phoiblí í Leabharlann Náisiúnta na hÉireann.

b) Ráiteas Comhlíonta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ("An Leabharlann Náisiúnta") don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020 i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa RA agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC), arna chur chun cinn ag Cuntasóirí Cairte na hÉireann.

c) Bunús Ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, cé is moite de shócmhainní agus dliteanais áirithe a mheastar ag luach cóir, mar a mhínítear sna beartais chuntasaíochta thíos. Tá na ráitis airgeadais i bhfoirm a d'fhaomh an tAire Turasóireacht, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt, agus Meán faoin Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go seasmhach nuair a bhíothas ag déileáil le míreanna a mheastar a bheith ábhartha maidir le ráitis airgeadais na Leabharlainne Náisiúnta.

De réir mar atá leagtha amach i Nóta 15, bunaíodh Iontaobhas Leabharlann Náisiúnta na hÉireann (an tIontaobhas) chun cuidiú le forbairt na Leabharlainne Náisiúnta. Ní dhéantar torthaí an Iontaobhais a chomhdhlúthú leis na ráitis airgeadais seo ar an mbonn nach n-éilítear sin le hAlt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.

d) Ioncam

Deontais an Oireachtais

Aithnítear ioncam ó Dheontais an Oireachtais, Fotheideal B.7, an Leabharlann Náisiúnta a Athshamhlú – Forbairt Caipitil, ar bhonn inchúitithe i gcomhréir leis an gcaiteachas a tabhaíodh sa bhliain. Aithnítear gach ioncam eile ó Dheontais an Oireachtais ar bhonn fáltais airgid thirim.

Ioncam Eile

Aithnítear ioncam eile ar bhonn fabhruithe.

Costais Dhíreacha

Costais dhíreacha a bhaineann le giniúint ioncaim eile trí ghníomhaíochtaí na Leabharlainne Náisiúnta, e.g. Araltas, léirítear iad mar ollmhéid i Nóta 4 - Ioncam Eile.

e) Maoin, Gléasra agus Trealamh

Luaitear maoin, gléasra agus trealamh de réir luach an chostais lúide dímheas carntha, arna choigeartú i leith aon soláthar do bhearnú. Cuirtear dímheas ar fáil ar an maoin, gléasra agus trealamh ar fad ar rátaí a mheastar chun an costas a dhíscríobh lúide luach iarmharach measta gach sócmhainne de réir méid cothrom thar a saolré ionchais, mar a leanas:

(i)	Troscán agus Feistis	10% sa bhliain
(ii)	Trealamh TF	25% sa bhliain
(iii)	Trealamh Oifige agus Ginearálta	20% sa bhliain

Léiríonn luach iarmharach an méid measta a gheofaí faoi láthair as sócmhainn a dhiúscairt, tar éis costais mheasta na diúscartha a asbhaint, dá mba rud é go bhfuil an tsócmhainn ar aois agus sa bhail lena bhfuiltear ag súil ag deireadh a saolré fónta.

Má bhíonn fianaise oibiachtúil ar bhearnú luach na sócmhainne ann, aithnítear caillteanas um bearnú sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta sa bhliain.

Maoinítear sócmhainní seasta Leabharlann Náisiúnta na hÉireann ó mheascán de dheontais chaipitil agus de leithdháiltí ón ioncam reatha. Maidir le maoiniú a fhaightear ó dheontais, aistrítear é chuig cuntas caipitil a amúchtar ar aon dul le dímheas na sócmhainní gaolmhara.

f) Infháltais

Aithnítear infháltais ar a luach cóir, lúide soláthar d'fhiacha amhrasacha, nuair is cuí. Is soláthar sonrach é soláthar d'fhiacha amhrasacha. Bunaítear é nuair atá fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh an Leabharlann Náisiúnta in ann na méideanna uile atá dlite di a bhailiú. Is sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim a aithnítear gach gluaiseacht i soláthar ar bith d'fhiacha amhrasacha.

g) Sochair Fostaithe

Sochair Ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain agus cuirtear sochair atá fabhraithe ag deireadh na bliana ar áireamh i bhfigiúr na Suimeanna iníoctha sa Ráiteas faoin Staid Airgeadais.

Sochair Scoir

Chuir an Leabharlann Náisiúnta a scéim pinsin sochair shainithe féin ar bun roimhe sin ("an Phríomhscéim"). Bíonn sí á maoiniú ar bhonn íoc mar a úsáidtear ó airgead arna sholáthar ag an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán anois agus ó ranníocaíochtaí arna mbaint ó thuarastail na mball foirne. Chomh maith leis sin, tá Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí ("an Scéim Aonair") i bhfeidhm ag an Leabharlann Náisiúnta. Is ionann an Scéim Aonair agus scéim sochair shainithe d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó i ndiaidh an dáta sin. Íoctar ranníocaíochtaí na mball den Scéim Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Léiríonn costais phinsin sochair phinsin a thuill fostaithe agus cuirtear i láthair iad glan ar ranníocaíochtaí pinsin foirne, ranníocaíochtaí a choinníonn an Leabharlann Náisiúnta. Is mar ioncam a aithnítear méid a chomhfhreagraíonn don mhuirear pinsin sa mhéid is go bhfuil sé in-aisghabhála agus seach-churtha le deontais a fuarthas sa bhliain chun íocaíochtaí pinsin a íoc.

Is sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach a aithnítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha a eascraíonn as dliteanais scéime. Aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá in-aisghabhála ón Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.

Léirítear sna ráitis airgeadais na sócmhainní agus na dliteanais, ar a luach cóir, a eascraíonn as oibleagáidí pinsin na Leabharlainne Náisiúnta agus as aon mhaoiniú gaolmhar agus aithnítear iontu na costais a bhaineann le sochair phinsin a chur ar fáil sna tréimhsí cuntasaíochta a dtuilleann fostaithe iad lena linn. Tomhaistear dliteanais na scéime sochar scoir ar bhonn achtúireach agus leas á bhaint as modh an aonaid réamh-mheasta chreidmheasa.

h) Sócmhainní Oidhreachta agus Bailiúcháin na Leabharlainne

Sainmhínítear Sócmhainn Oidhreachta mar shócmhainn inláimhsithe lena mbaineann cáilíochtaí stairiúla, ealaíne, eolaíochta, teicneolaíochta, geoifisiceacha nó comhshaoil agus atá á coinneáil agus á cothabháil go príomha mar gheall ar an méid a chuireann siad le heolas agus le cultúr.

Aithint Tosaigh

Taifeadtar earraí ceannaithe ar a gcostas sna ráitis airgeadais. Taifeadtar earraí bronntanais ar luach reatha de réir mar a chinneann Coimeádaithe na Leabharlainne é, agus tagairt á déanamh, nuair is féidir, do mhargaí tráchtála trí úsáid a bhaint as an bhfaisnéis idirbheart is déanaí atá ar fáil ó cheantanna. I gcás bronntanas mbaineann an Leabharlann Náisiúnta leas as alt 1003 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997 ina leith, taifeadtar iad bunaithe ar an luach a chinneann Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim.

Aithnítear bronntanais mar ioncam agus déantar aistriú comhfhreagrach chuig cuntas caipitil na Sócmhainní Seasta Oidhreachta mar a leanas:

- Bronntanais nach bhforchuirtear coinníollacha sonracha a bhaineann le feidhmíocht sa todhchaí ar an Leabharlann leo, aithnítear san ioncam iad nuair a fhaightear na hacmhainní nó nuair a bhíonn siad infhaighte;
- Bronntanais a bhforchuirtear coinníollacha sonracha a bhaineann le feidhmíocht sa todhchaí ar an Leabharlann leo, ní aithnítear san ioncam iad ach tar éis na coinníollacha a bhaineann le feidhmíocht a chomhlíonadh; agus
- Aithnítear dliteanas i gcás ina bhfaightear acmhainní sula gcomhlíontar na critéir aitheanta ioncaim.

Luacháil

Níl an Bord den tuairim gur féidir costas iontaofa ná faisnéis luachmhar a fháil do gach ceann de na hearraí atá á gcoinneáil i mbailiúcháin na Leabharlainne Náisiúnta. Ní féidir déanamh amhlaidh de bharr chineál éagsúil na n-ábhar atá á gcoinneáil, de bharr líon na míreanna sna bailiúcháin agus de bharr na heaspa luachanna inchomparáide margaidh atá ar fáil. Dá bhrí sin, ní aithníonn an Leabharlann Náisiúnta a bailiúcháin uile mar shócmhainní sa Ráiteas faoin Staid Airgeadais seachas i gcás ceannacháin a raibh costas nó luach €5,000 nó níos mó orthu a fuarthas nó a bronnadh ó bhunú an Bhoird i mí na Bealtaine 2005. Tugtar Sócmhainní Oidhreachta ar na cineálacha sin sócmhainní ag an dáta taifeadta.

Aithnítear sócmhainní oidhreachta i dtús ar an gcostas fála mar luach a leagtar ar mhíreanna bronnta. Tugtar na míreanna ar aghaidh ar a gcostas sa ráiteas faoin staid airgeadais agus déantar laghduithe i leith bearnú nuair is gá.

Is trí leithdháileadh maoinithe caipitil na Leabharlainne Náisiúnta don bhliain a mhaoinítear gach ceannachán don bhailiúchán a bhfuil costas €5,000 nó níos mó air. Is tríd an leithdháileadh maoinithe reatha a mhaoinítear ceannacháin a bhfuil costas faoi bhun €5,000 orthu.

Caipitlítear Cartlannú Gréasáin agus Digitiú ar a gcostas. Caipitlítear na costais sin freisin i gcás ina mbaineann catalógú agus meiteashonraí go díreach le tionscadail Chartlannaithe Gréasáin agus Digitithe.

Bearnú

Ní dhéantar sócmhainní oidhreachta a dhímheas. Más ann d’fhianaise oibiachtúil ar bhearnú luach sócmhainne oidhreachta, aithnítear caillteanas bearnaithe sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim sa bhliain. D’fhéadfaí sócmhainn oidhreachta a bhearnú, mar shampla i gcásanna ina bhfuil meath fisiciúil tagtha uirthi, inar briseadh í nó ina dtagann amhras chun cinn maidir lena barántúlacht.

Costais Chaomhantais

Is sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim sa tréimhse ina dtabhaítear é a aithnítear caiteachas caomhnaithe a theastaíonn chun míreanna aonair a chaomhnú nó chun meath míreanna aonair a chosc.

i) Breithiúnais Thábhachtacha Chuntasaíochta agus Meastacháin Thábhachtacha Chuntasaíochta

I dtaca le hullmhú na ráiteas airgeadais, ní mór don lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar mhéideanna na sócmhainní agus na ndliteanas a tuairiscíodh tráth an dáta tuairiscithe agus na méideanna a tuairiscíodh le haghaidh ioncaim agus speansas le linn na bliana. Fágann cineál an mheastacháin go bhféadfadh na torthaí féin bheith difriúil ó na meastacháin sin, áfach. Bhí an tionchar is suntasaí ag na breithiúnais seo a leanas ar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais.

Sócmhainní Oidhreachta a Bronnadh

Cinntear luach na n-earraí bailiúcháin a bhronntar ar an Leabharlann Náisiúnta trí theicnící luachála a úsáid. Feidhmíonn an Leabharlann Náisiúnta a breithiúnas agus í ag roghnú modhanna éagsúla, mar atá leagtha amach sa bheartas cuntasaíochta do Shócmhainní Oidhreachta (h) thuas.

Maoin, Gléasra agus Trealamh a Bhearnú

Déantar sócmhainní atá faoi réir amúchadh a athbhreithniú i leith bearnú i gcás ina léiríonn eachtraí nó athruithe i gcúinsí nach bhféadfaí an méid glanluacha a aisghabháil. Aithnítear caillteanas bearnaithe de réir na difríochta idir méid glanluacha na sócmhainne agus méid in-aisghabhála na sócmhainne, fad is gur mó an méid glanluacha ná an méid in-aisghabhála. Is é an méid in-aisghabhála an ceann is airde de luach cóir na sócmhainne lúide an costas díola agus luach úsáide na sócmhainne. D'fhonn bearnú a mheasúnú, rangaítear sócmhainní ag na leibhéil is ísle dá bhfuil sreabhadh airgid thirim atá inaitheanta ar leithligh (aonaid ghiniúna airgid). Déantar sócmhainní neamhairgeadais a bearnaíodh a athbhreithniú ar mhaithe le haisiompú féideartha an bhearnaithe ag gach dáta tuairiscithe.

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Rinne an Bord athbhreithniú ar shaolréanna sócmhainne agus luachanna iarmharacha gaolmhara gach aicme sócmhainne seasta, go háirithe saolré ionchais eacnamaíoch agus luachanna iarmharacha na bhfeistí agus na ndaingneán, agus chinn siad gur cuí na saolréanna sócmhainne agus na luachanna iarmharacha.

Maoiniú Iarchurtha le haghaidh Sochair Scoir

Maidir leis na Scéimeanna Aoisliúntais dá dtagraítear sa rannán "Sochair Fostaithe" thuas:

- D'aithin an Bord sócmhainn atá comhfhreagrach don dliteanas neamh-mhaoinithe le haghaidh sochair scoir atá iníoctha faoin bPríomh-Scéim agus an Scéim Aonair agus d'aithin sé maoiniú iarchurtha le haghaidh sochair scoir arna n-aithint sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020. I mbreithiúnas an Bhoird leanfaidh an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán nó a heintitis chomharbachta leis na cistí is gá a sholáthar chun na hoibleagáidí pinsin neamh-mhaoinithe sin a sheasamh.
- Déantar ranníocaíochtaí pinsin faoin Scéim Aonair a tharchur chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Le haghaidh baill na Scéime Aonair, déantar foráil in alt 44 den Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012 i leith maoiniú íocaíochtaí pinsin de réir mar a bheidh siad dlite trí bhíthin íocaíochtaí as an gCiste Lárnach nó as cistí a sholáthraíonn an tOireachtas chun na críocha sin. Scéim le sochar sainithe is ea an scéim aonair agus cuimsítear í i nochtuithe FRS 102 2020.

Oibleagáid Sochar Scoir

Na boinn tuisceana atá mar bhunús leis na luachálacha achtúireacha a gcinntear na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí an mhéadaithe ar leibhéil chúitimh agus rátaí mortlaíochta sa todhchaí), nuashonraítear iad gach bliain bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha agus i dtaca le haon athruithe ábhartha ar théarmaí agus ar choinníollacha na bpleananna pinsin agus iarscoir.

Is féidir leis na nithe seo a leanas dul i bhfeidhm ar na boinn tuisceana:

(i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta fáltais ar bhannaí corparáideacha ardchaighdeáin; agus

(ii) leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí an mhargaidh shaothair sa todhchaí.

2. Deontais an Oireachtais

Deontais an Oireachtais a vótáiltear chuig an Leabharlann Náisiúnta ó Vóta 33 na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán ("an Roinn") mar a léirítear sna ráitis airgeadais, tá na nithe seo a leanas i gceist iontu:

		2020	2019
		€	€
	Fotheideal		
Leabharlann Náisiúnta na hÉireann – Reatha	B.11	7,287,000	7,347,000
Leabharlann Náisiúnta na hÉireann – Caipiteal	B.11	478,000	478,000
Bonneagar Cultúrtha agus Forbairt Chultúrtha - Caipiteal	B.7	963,743	607,333
Éagsúlacht agus Cuimsiú LNÉ - Reatha	B.6	-	5,000
		8,728,743	**8,437,333**

Athainmníodh Fo-cheannteidil A.6, A.7 agus A.11 mar Fho-cheannteidil B.6, B.7, agus B.11 faoi seach le linn 2020. Is iad na deontais faoi Fho-cheannteideal B.6 deontais bhliantúla na Leabharlainne Náisiúnta chun críocha oibriúcháin, lena n-áirítear pá, pinsin, caiteachas riaracháin agus cláir, bailiúcháin agus mionfheabhsúcháin chaipitil.

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann - An deontas B.11 reatha €7,287,000 ná an glanmhéid iomlán ionchur ar sochair scoir d'fhostaithe, 'sé sin €150,000, €105,000 a íocadh ag an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán le haghaidh an scéim sochair scoir d'fhostaithe na Leabharlainne Náisiúnta agus €45,000 a íocadh leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe don scéin sochair scoir seirbhíse aonair.

Bhí na nithe seo a leanas i gceist leis na deontais ón gCiste Bonneagair Chultúrtha agus Forbartha Cultúrtha (Fo-cheannteideal B.7):

	2020	2019
	€	€
Bailiúchán foilseachán ailtireachta Alistair agus Ann Martha Rowan	-	166,185
Cuntais agus páipéir Airgeadais Bhanc Shinn Féin agus 'The Irish National Aid and Volunteer Dependants' Fund'	-	21,780
Páipéir an tSáirséalaigh	180,000	-
Páipéir Liam O'Flaherty	320,000	-
An Leabharlann Náisiúnta a Athshamhlú – Forbairt Caipitil	160,446	232,144
Ciste um Dhigitiú	244,297	187,224
Cúrsaí Bainteacha le COVID-19	59,000	-
	963,743	**607,333**

Athíoctar gach íocaíocht deontais a thugtar faoi Fho-cheannteidil B.7 i riaráistí bunaithe ar chruthú sonrasca, conarthaí agus fianaise íocaíochta.

Aithníodh ioncam €160,446 maidir leis an ionchur a tugadh d'fhorbairt an Sciatháin Iartharaí a bheidh mar chuid den ár n-oibreacha leanúnacha le Oifig na nOibreacha Poiblí. Bhí méid €20,177 (2019: €232,144) fós len íoc um deireadh bliana agus tá sin san áireamh le Ioncam a Fabhraíodh i Nóta 13.

Tacaíonn deontas faoin gCiste um Dhigitiú leis an Leabharlann Náisiúnta lena bailiúcháin a dhigitiú chun rochtain ar líne a éascú agus tacú leis.

3. Deontais

	2020	2019
	€	€
Ábhair arna mBronnadh	21,000	672,000
Deontais - Airgead Tirim	58,040	123,364
	79,040	**795,364**

Déantar bronntanais earraí bailiúcháin a chaipitliú nuair a dhéantar iad a luacháil ag €5,000 nó níos mó i gcomhréir leis an mBeartas um Bailiúcháin (féach nóta 8 (a)). Le linn 2020, bronnadh dhá deontas ar Bhailiúcháin Speisialta na Leabharlainne Náisiúnta dar luach €5,000 nó níos mó agus sonraítear iad sin i Nóta 8 (a), Bailiúcháin. Iomlán na deontais faoi Alt 1003 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997 (arna leasú le hAcht Airgeadais 2002) le linn 2020 ná €21,000, agus sonraítear iad seo i Nóta 8 (a).

4. Ioncam Eile

	2020	2019
	€	€
		Athshonraithe
Seirbhísí Cóipeála	20,773	39,033
Dleachtanna agus Seirbhísí Macasamhlaithe	4,056	10,549
Ioncam Araltais	33,240	59,347
Costais Dhíreacha a bhain le hAraltas	(22,365)	(32,846)
Ioncam Ginealais	4,500	4,900
Research Data Alliance – Deontas Eorpach	-	(24,120)
Café Joly	5,140	22,643
Deontas na Comhairle Oidhreachta	2,300	-
Deontas ó Chomhairle Taighde na hÉireann	16,000	-
Ioncam Miondíola ó Thaispeántas Heaney	7,407	72,902
Costais Mhiondíola ó Thaispeántas Heaney	(5,622)	(28,087)
Urraíocht	250,000	300,000
Ioncam Ilghnéitheach	583	1,592
	316,012	**425,913**

Aithníodh ioncam urraíochta dar luach €250,000 ó Bhanc na hÉireann. Is ionann sin agus ranníocaíocht an Bhainc le hoibriú Thaispeántas Heaney na Leabharlainne Náisiúnta 'Listen Now Again'. Tá an Taispeántas lonnaithe in Ionad Oidhreachta Bhanc na hÉireann san áitreabh dá chuid ar Fhaiche an Choláiste, Baile Átha Cliath 2. Bhí €250,000 (2019: €0) fós le híoc ag deireadh na bliana agus tá sin faoi Féichiúnaithe ag Nóta 13.

5. Íocaíocht

(a) Sochair Chomhiomlána Fostaithe

	2020	2019
	€	€
		Athshonraithe
Sochair Ghearrthéarmacha na Foirne	4,466,547	3,979,462
Sochair Foirceanta	-	-
Costais sochar scoir	1,686,000	1,672,000
ÁSPC Fostóra	364,893	311,727
Sochair Chomhiomlána Fostaithe	**6,517,440**	**5,963,189**

An líon iomlán daoine fostaithe (Ionann is Lán-Aimseartha nó ILAanna) ag deireadh na bliana ná 101 (2019: 87).

(b) Sochair Ghearrthéarmacha na Foirne

	2020	2019
	€	€
		Athshonraithe
Bunphá	4,374,373	3,852,484
Ragobair	4,149	20,687
Liúntais	88,025	106,291
	4,466,547	**3,979,462**

B'é Ionchur Breise Aoisliúntais na foirne (ASC) do 2020 ná €105,210 (2019: €111,112).

(c) Sochair Foirceanta

Níor íocadh sochair foirceanta i 2020 (2019: €0).

(d) Príomhphearsanra bainistíochta

Is iad príomhphearsanra bainistíochta an LNÉ ná Comhaltaí an Bhoird agus an Fhoireann Cinnireachta. Sa Foireann Cinnireachta, tá an Stiúrthóir; an Leas-Stiúrthóir agus Ceannasaí Forbartha; Ceannasaí Acmhainní Daonna; Ceannasaí na mBailiúcháin Foilsithe; Ceannasaí na nEastát; Coinneálaí na mBailiúcháin Speisialta agus Príomh-Aralt na hÉireann; Ceannasaí na dTaispeántas, na Foghlama agus na Cláreagraithe; Ceannasaí an Airgeadais agus an Príomh-Oifigeach Riosca; agus Ceannasaí na mBailiúchán Digiteacha. Ní íocann an Leabharlann táillí le Comhaltaí an Bhoird de réir polasaí an rialtais. Leagtar amach luach iomlán na sochair fostaithe do phríomhphearsanra bainistíochta thíos:

	2020	2019
	€	€
		Athshonraithe
Tuarastal	686,234	613,071
Liúntais	14,247	12,565
	700,481	**625,636**

Ní áirítear le seo luach na sochair scoir a tuilleadh sa tréimhse. Áirítear leis an bpacáiste íocaíochta do phríomhphearsanra bainistíochta gnáth-socruithe pinsin an earnáil phoiblí agus níl teidlíochtaí sa bhreis acu thar téarmaí na samhail-scéime pinsin seirbhíse poiblí.

(e) Luach Saothair an Stiúrthóra

Mar seo a leanas a bhí pacáiste íocaíochta an Stiúrthóra don tréimhse airgeadais seo:

	2020	2019
	€	€
An Stiúrthóir, gan ÁSPC fostóra san áireamh (a ceapadh i mí Lúnasa 2015)	120,981	117,360
	120,981	**117,360**

Ní áirítear le seo luach na sochair scoir a tuilleadh sa tréimhse. Áirítear leis an bpacáiste íocaíochta gnáth-shocruithe pinsin an earnáil phoiblí agus níl teidlíochtaí sa bhreis ag an Stiúrthóir thar téarmaí an samhail-scéin pinsin seirbhíse poiblí. Níl bónas nó sochair comhchineáil leis an bpost seo.

(f) Miondealú ar shochair ghearrthéarmacha fostaithe

Déantar sochair ghearrthéarmacha na bhfostaithe os cionn €60,000 a chatagóiriú mar a leanas:

Raon na sochar fostaithe iomlán	Líon Fostaithe	
Ó - Go dtí	**2020**	**2019**
€60,000 - €69,999	10	10
€70,000 - €79,999	7	7
€80,000 - €89,999	2	3
€90,000 - €99,999	1	1
€100,000 - €109,999	0	0
€110,000 - €119,999	0	1
€120,000 - €129,999	1	0

Nóta: Chun críocha an nochta seo, áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe maidir le seirbhísí a soláthraíodh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, ragobair agus íocaíochtaí eile a rinneadh thar ceann an fhostaí ach ní áirítear ÁSPC leo.

6. Riarachán agus Oibríochtaí

	Nóta	2020 €	2019 € *Athshonraithe*
Caiteachas Taistil agus Cothaithe	6(a)	3,511	47,362
Oiliúint agus Forbairt Foirne		60,017	86,659
Leictreachas, Glantachán agus Fóntais		269,726	314,363
Cumarsáid agus TF		358,636	315,917
Slándáil		185,280	205,253
Costais Sainchomhairleoireachta	6(b)	54,118	255,463
Costais Ilghnéitheacha Oibriúcháin		29,607	32,555
Costais Stórála		29,729	105,991
Costais Oifige		53,285	47,287
Deisithe agus Coinneáil Caoi		118,819	13,473
Caillteanais de bharr an Ráta Malairte Eachtraí		2,868	22,290
Ús Prasíocaíochta		2,124	1,063
Costais Seirbhíse Seachfhoinsithe		15,531	15,195
Speansais Research Data Alliance		14,872	7,760
Caiteachas Bainteach le COVID-19		90,966	-
		1,289,089	**1,470,631**

(a) Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Déantar catagóiriú ar chaiteachas taistil agus cothaithe mar seo a leanas:

		2020 €	2019 €
Intíre	Comhaltaí Boird	588	4,878
	Foireann	2,730	5,704
Idirnáisiúnta	Comhaltaí Boird	-	-
	Foireann	193	36,780
		3,511	**47,362**

(b) Costais Chomhairleachta

Áirítear ar chostais sainchomhairleoireachta costas na comhairle seachtraí don lucht bainistíochta agus ní áirítear orthu feidhmeanna seachfhoinsithe 'gnó mar is gnách'.

	2020 €	2019 €
Sainchomhairleoireacht	3,888	68,563
Iniúchóireacht	35,648	50,320
- Iniúchadh Seachtrach	*23,000*	*23,000*
- Iniúchadh Inmheánach	*12,648*	*27,320*
Dlíthiúil (lena n-áirítear forálacha)	12,697	125,273
Aistriú	1,885	11,307
	54,118	**255,463**

Níor tabhaíodh aon chostais dhlíthiúla, socraíochtaí nó costais idir-réitigh agus eadrána sa bhliain a bhaineann le conarthaí le tríú páirtithe.

7. Costais Sochar Scoir

a) Anailís ar iomlán na gcostas sochar scoir a muirearaíodh ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta

	2020	2019
	€	€
Ollchostas Seirbhíse Reatha	1,424,000	1,140,000
Costas Úis	532,000	777,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(270,000)	(245,000)
	1,686,000	**1,672,000**

b) Gluaiseacht i nglanoibleagáidí sochar scoir sa bhliain airgeadais

	2020	2019
	€	€
Oibleagáid Sochair Shainithe Tosaigh	44,696,000	39,242,000
Costas Seirbhíse Reatha	1,424,000	1,140,000
Costas Úis	532,000	777,000
(Gnóthachan) / Caillteanas Achtúireach – Boinn Tuisceana Airgeadais	2,823,000	5,012,000
(Gnóthachan) / Caillteanas Achtúireach – Ó Thaithí	(313,000)	(675,000)
Sochair a Íocadh	(759,000)	(800,000)
Oibleagáid Sochair Shainithe Deiridh	**48,403,000**	**44,696,000**

c) Maoiniú iarchurtha le haghaidh sochair scoir

Aithníonn an Bord na méideanna sin mar shócmhainn atá comhfhreagrach don dliteanas iarchurtha neamh-mhaoinithe le haghaidh sochair scoir ar bhonn an tacair bonn tuisceana atá luaite thuas agus ar bhonn roinnt eachtraí san am a chuaigh thart. Áirítear leis na heachtraí sin an bonn reachtúil le bunú na scéime sochar scoir agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair i dtaca le pinsin seirbhíse poiblí a mhaoiniú, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus an próiseas meastachán bliantúil. Níl aon fhianaise ag an mBord a léiríonn nach leanfaidh an beartas maoinithe seo ar aghaidh ag íoc na méideanna sin de réir an chleachtais reatha.

Is mar a leanas a aithníodh an glanmhaoiniú iarchurtha le haghaidh sochair scoir sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim:

	2020	2019
	€	€
Maoiniú in-aisghabhála i leith chostais sochar scoir na bliana reatha	1,956,000	1,917,000
Deontas stáit a cuireadh i bhfeidhm chun sochair scoir a íoc	(759,000)	(800,000)
	1,197,000	**1,117,000**

Is ionann an tsócmhainn maoinithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir amhail an 31 Nollaig 2020 agus €48.4m (2019: €44.7m).

d) Stair na n-oibleagáidí sochair shainithe

	2020	2019	2018	2017	2016
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Oibleagáidí Sochair Shainithe	48,403	44,696	39,242	43,590	39,625
Gnóthachain / (Caillteanais) ó Thaithí ar Dhliteanais Scéime Sochair Shainithe	313	675	1,577	(682)	754
Céatadán Dhliteanais an Phlean	0.6%	1.5%	4.0%	(1.6%)	1.9%

e) Cur síos ginearálta ar an scéim

Socrú pinsin tuarastail deiridh le sochar sainithe agus ranníocaíochtaí is ea scéim sochair scoir na Leabharlainne faoi threoir na rialachán "samplach" reatha maidir le scéim na hearnála poiblí. Soláthraíonn an scéim pinsean (arb é sin 1/80 in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (arb é sin 3/80 in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin céilí agus leanaí. Is é breithlá 65 bliain d'aois an chomhalta an ghnáthaois scoir, agus tá comhaltaí roimh 2004 i dteideal dul ar scor gan laghdú achtúireach ó 60 bliain d'aois. Is gnách go dtagann méadú ar Phinsin atá á n-íoc (agus iarchurtha) ar aon dul le boilsciú ginearálta tuarastail na hearnála poiblí.

Feidhmíonn Leabharlann Náisiúnta na hÉireann an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair ("Scéim Aonair") chomh maith agus is scéim sochair shainithe í d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh ar an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin i gcomhréir leis an Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012. Soláthraítear pinsean agus cnapshuim scoir sa scéim bunaithe ar luach saothair inphinsin mheán na gairme agus pinsin céilí agus leanaí. Is é 66 bliain d'aois an aois íosta phinsin (ag méadú ar an don le hathruithe ar haois phinsin an Stáit). Áirítear leis áis luathscoir arna laghdú go hachtúireach ó aois 55. Méadaítear pinsin atá á n-íoc ar aon dul leis an bpraghasinnéacs tomhaltóirí.

Bunaíodh an luacháil arna húsáid le haghaidh nochtuithe FRS 102 ar luacháil achtúireach iomlán a rinne achtúire neamhspleách cáilithe i mBealtaine 2021, agus ceanglais FRS á dtabhairt san áireamh d'fhonn dliteanais na scéime a mheasúnú amhail an 31 Nollaig 2020.

Bhí na príomhbhoinn tuisceana achtúireacha mar a leanas:

	2020	2019
Boilsciú	1.50%	1.70%
Ráta an mhéadaithe fhadtéarmaigh ghinearálta i dtuarastail	2.50%	2.50%
Ráta an mhéadaithe i sochair stáit	1.50%	1.50%
Ráta an mhéadaithe i sochair iarchurtha	1.50%	1.50%
Méaduithe pinsin	1.50%	1.50%
Ráta lascaine do dhliteanais scéime	0.90%	1.20%

Mortlaíocht

Leis an mbonn mortlaíochta féadfar feabhsúcháin a dhéanamh go sainráite ar an ionchas saoil thar am, ionas go mbeidh ionchas saoil ag am scoir ag brath ar an mbliain ina mbaineann an ball aois scoir amach. Leis an tábla thíos taispeántar an t-ionchas saoil do bhaill a shlánóidh 65 bliain d'aois in 2020 agus in 2040.

Bliain bainte amach 65	2020	2040
Ionchas saoil - fear	87.1	88.5
Ionchas saoil - bean	89.7	91.3

8. Cláir

	Nóta	2020 €	2019 €
Bailiúcháin Speisialta			
Tionscadal Catalógaithe		96,794	246,088
Éadálacha Bailiúchán Speisialta	8(a)	167,214	190,074
Caomhnú		53,097	84,493
		317,105	520,655
Bailiúcháin Fhoilsithe			
Éadálacha Bailiúchán Foilsithe	8(a)	120,773	210,399
Próiseáil agus Cumhdach		2,584	5,563
Seirbhísí do Léitheoirí		12,043	5,186
		135,400	221,148
Taispeántais, Foghlaim agus Cláreagrú			
Cláir Phoiblí, Cumarsáid agus Rannpháirtíocht		22,834	33,561
WW1 Ireland: Exploring the Irish Experience		369	247
Taispeántas Heaney – 'Listen Now Again'		48,425	144,409
Taispeántais eile		15,677	57,451
Taispeántas faoi William Butler Yeats		1,219	9,184
		88,524	244,852
Ginealas agus Araltas			
Seirbhís Taighde Ginealais		631	23,342
Costais Eile Ghinealais agus Araltais		-	5,171
		631	28,513
Bailiúcháin Dhigiteacha			
Ciste um Dhigitiú		9,146	8,403
Catalógú na mBailiúchán Digiteach		-	6
Trealamh Leabharlainne agus Cothabháil		11,048	10,987
		20,194	19,396
Oifig Forbartha			
Cumarsáid, Caidreamh Poiblí agus Cur Chun Cinn		247,001	291,676
		247,001	291,676
Tionscadal Tógála um Fhorbairt Caipitil			
Speansais Inaisíoctha maidir leis an Leabharlann Náisiúnta a Athshamhlú – Forbairt Caipitil		160,446	232,144
		160,446	232,144
		969,301	**1,558,384**

(a) Éadálacha

	Nóta	2020 €
Sealbhuithe Bailiúchán Speisialta a maoiníodh tríd an Deontas Reatha		
▪ Seanleabhair agus Leabhair Neamhchoitianta		77,968
▪ Lámhscríbhinní		62,093
▪ Priontaí agus Líníochtaí		13,843
▪ Earraí Inbhailithe		11,111
▪ Bailiúcháin Ceoil		382
▪ Grianghraif		1,817
		167,214
Sealbhuithe Bailiúchán Speisialta a maoiníodh tríd an Deontas Reatha		
▪ Leabhair		34,939
▪ Suibscríbhinní ar Líne		60,345
▪ Nuachtáin		16,227
▪ Foilseacháin Oifigiúla		98
▪ Tréimhseacháin		9,164
		120,773
Sealbhuithe Bailiúchán Speisialta a maoiníodh tríd an Deontas Caipitil		
▪ Páipéir Liam O'Flaherty		330,445
▪ Páipéir an tSáirséalaigh		180,000
▪ Litreacha Marie Edgeworth		57,026
▪ Sraith litreacha luath neamh-fhoilsithe le W.B. Yeats		54,115
▪ Cartlann Wilson		20,022
▪ Lámhscríbhinn Éireannach		8,750
▪ Litir mhaisithe le síniú, Jack B. Yeats		7,831
▪ Almanag Harward		7,865
▪ Cartlann Mary Hutton		6,950
▪ Comhfhreagras na bPríosúnach Poblachtánach		2,945
	12(f)	675,949
Sealbhuithe Bailiúchán Speisialta a maoiníodh tríd an Deontas Caipitil		
▪ Ealaín agus sceitsí Ross O'Carroll-Kelly		25,000
▪ Leabhar Neamhchoitianta - James Joyce		5,482
	12(f)	30,482
Bailiúcháin Speisialta a fuarthas trí bhronnadh		
▪ Bailiúchán Robert agus Ria Farren		15,000
▪ Malcolm Proud		6,000
	12(f)	21,000
Sealbhuithe Bailiúchán Digiteach a maoiníodh tríd an Deontas Caipitil		
▪ Cartlannú Gréasáin		94,631
	12(f)	94,631
Iomlán na Sealbhaithe		**1,110,049**

De réir mar atá sonraithe i Nóta1(h) áirítear sócmhainní oidhreachta a ceannaíodh/a bronnadh ó bunaíodh an Bord in 2005 leis an Ráiteas faoin Staid Airgeadais. Ní dhearnadh bailiúcháin na Leabharlainne Náisiúnta a bhí ann ag an dáta bunaithe a dhílsiú sa Bhord - bhí siad fós dílsithe sa Stát. Is é barúil an Bhoird nach bhfuil sé praiticiúil na bailiúcháin sin a luacháil nó a gcostas bunaidh a chinneadh agus, in aon chás, ní sholáthrófaí aon fhaisnéis leis sin a bheadh ábhartha nó úsáideach chun a maoirseacht ar na bailiúcháin a mheasúnú.

Baineann luach íseal le formhór na míreanna a fhaightear le haghaidh na mbailiúchán ina n-aonar, ar nós leabhar, nuachtán agus tréimhseachán. Maidir le hábhair a fhoilsítear in Éirinn, faightear iad trí thaisce dhlíthiúil de réir fhorálacha alt 198 den Acht Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar 2000 (arna leasú). Maidir le hábhair a fhoilsítear in áit eile, faightear iad trí cheannach nó trí bhronnadh de réir Bheartas na Leabharlainne Náisiúnta maidir le Bailiúcháin a Fhorbairt.

Áirítear leo sin ábhair a fhoilsítear i dTuaisceart Éireann mar aon le hábhair a fhoilsítear thar lear lena mbaineann spéis Éireannach de réir cheanglais Alt 12 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.

Taispeántar bailiúcháin le linn 2020 sa tábla thuas, agus idirdhealú á dhéanamh idir caiteachas arna chur de mhuirear ar an Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim maidir le hearraí arna luacháil ina n-aonar ar luach níos lú ná €5,000 - atá taispeánta de réir an chineáil - agus caiteachas ar earraí caipitlithe nó tionscadail dhigitithe arna luacháil ag €5,000 nó níos mó - atá miondealaithe.

9. Gealltanais

Ní raibh aon ghealltanais chonarthacha i bhfeidhm amhail an 31 Nollaig 2020.

10. Cuntas Caipitil

a) Sócmhainní Oidhreachta

	2020	2019
	€	€
Iarmhéid tosaigh	25,420,237	24,166,091
Sócmhainní Oidhreachta a fuarthas	801,062	582,146
Sócmhainní Oidhreachta a deonaíodh	21,000	672,000
Traschur Acmhainn Oidhreachta ó Réadmhaoin, Planda agus Trealamh	828,027	-
Iarmhéid deiridh (Nóta 12 (f))	**27,070,326**	**25,420,237**

b) Sócmhainní Seasta Oibriúcháin

	2020	2019
	€	€
Iarmhéid Tosaigh	2,200,792	2,498,429
Chun ceannach Sócmhainní Seasta a mhaoiniú	155,450	76,313
Amúchadh ar aon dul le dímheas sócmhainní	(436,944)	(373,950)
Traschur go Acmhainní Oidhreachta	(828,027)	-
Iarmhéid Deiridh (Nóta 11)	**1,091,271**	**2,200,792**

11. Maoin, Gléasra agus Trealamh

	Trealamh TF	Trealamh	Troscán agus Feistis	Taispeántais atá ar siúl nó atá á gcur le chéile	Iomlán
Costas	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
Ag an 1 Eanáir	2,862,135	1,402,376	1,192,730	1,496,015	**6,953,256**
Breiseanna	13,157	133,916	8,377	-	**155,450**
Athrangaithe	4,156	(4,156)			**-**
Traschur go hAcmhainní Oidhreachta	(828,027)	-	-	-	**(828,027)**
Ag an 31 Nollaig	**2,051,421**	**1,532,136**	**1,201,107**	**1,496,015**	**6,280,679**
Dímheas					
Ag an 1 Eanáir	1,917,931	1,364,988	1,061,541	408,004	**4,752,464**
Muirear don bhliain	89,529	34,456	40,957	272,002	**436,944**
Ag an 31 Nollaig	**2,007,460**	**1,399,444**	**1,102,498**	**680,006**	**5,189,408**
Glanluach Leabhar					
Ag an 1 Eanáir	944,204	37,388	131,189	1,088,011	**2,200,792**
Glanghluaiseacht don bhliain	(900,243)	95,304	(32,580)	(272,002)	**(1,109,521)**
Ag an 31 Nollaig	**43,961**	**132,692**	**98,609**	**816,009**	**1,091,271**

a) Taispeántais atá ar siúl nó atá á gcur le chéile

Tagraíonn iarmhéid na dtaispeántas atá gníomhaidh nó i mbun tógála um an 31 Nollaig 2020 don taispeántas Seamus Heaney a thosaigh ar an 4 Iúil 2018. Comhobair é seo idir an LNÉ, an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaín, Gaeltachta, Spóirt agus Meán agus Banc na hÉireann.Tá an taispeántas in Ionad Cultúrtha agus Oidhreachta Bhanc na hÉireann ar Fhaiche an Choláiste agus tá sé le bheith ar fáil go dtí Mí na Nollaig 2023. Um deireadh an taispeántais, meastar go mbeidh luach leabhair €0 ag na nithe seo.Tá saolré teoranta ag an dtaispeántas agus tagann laghdú ar luach na h-acmhainní gaolmhara le linn a saoil úsáideacha nó thar saol úsáideach an taispeántais, pé ceann is gaire. Ní oireann cur ar fáil an taispeántais sa chatagóir acmhainne a bhfuil sí ann anois do pholasaí acmhainn socraithe an LNÉ, a deir go mba chóir d'acmhainní taispeántais a thógáil isteach sa chatagóir acmhainne cuí chomh luath is a úsáidtear iad.

b) Traschur go hAcmhainní Oidhreachta

Tagraíonn an traschur go Acmhainní Oidhreachta do chostais thionscadail catalógaíochta a caipitliú sa bhlianta airgeadais 2011 go 2014. De réir an pholasaí Acmhainní Oidhreachta, níor laghdaíodh ar an luach a bhí ag na h-acmhainní seo. An chúis leis an dtraschur a rinneadh sa bhliain airgeadais 2020 ná le taifead níos fearr a dhéanamh orthu mar Acmhainní Oidhreachta.

12. Sócmhainní Oidhreachta

a) Faisnéis Ghinearálta

De réir an Achta um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, is leis an Stát bailiúcháin uile na leabharlainne agus is faoi bhainistíocht Bhord na Leabharlainne atá siad.

- Is iad príomhfheidhmeanna Bhord na Leabharlainne Náisiúnta an t-ábhar leabharlainne atá i mbailiúchán na Leabharlainne a chaomhnú, a athchóiriú, a choinneáil i gcóir mhaith agus a mhéadú ar mhaithe leis an bpobal; taifead d'ábhar leabharlainne (lena n-áirítear ábhar a bhaineann leis an nGaeilge) a bhaineann le hÉirinn a chur ar bun agus a choinneáil ar bun; agus cion a dhéanamh maidir le deis a thabhairt do bhaill den phobal teacht ar ábhar a bhaineann le tíortha eile.
- Tá sé de chumhacht ag Bord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann chun bailiúchán na Leabharlainne a mhéadú.
- Tá sé de chumhacht ag Bord na Leabharlainne Náisiúnta chomh maith ábhair a thabhairt ar iasacht faoi réir fhorálacha Alt 18 (1) den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.
- Tá sé de chumhacht ag Bord na Leabharlainne Náisiúnta chomh maith ábhair na Leabharlainne a dhiúscairt faoi réir fhorálacha alt 18(2) den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.
- Is trí leithdháileadh maoinithe caipitil na Leabharlainne don bhliain a mhaoinítear gach ceannachán don bhailiúchán a bhfuil costas os cionn €5,000 air. Is tríd an leithdháileadh maoinithe reatha a mhaoinítear ceannacháin a bhfuil costas faoi bhun €5,000 orthu.

b) Cineál agus Scála an Bhailiúcháin

Is ionann stoic irisí na Leabharlainne Náisiúnta agus an bailiúchán is cuimsithí d'ábhar doiciméadach Éireannach ar domhan. Chomh maith leis sin, tá léiriú ríthábhachtach ar stair agus oidhreacht na hÉireann le fáil ann.

Léirítear i struchtúr bainistíochta na Leabharlainne Náisiúnta na trí shnáithe leathana den fhócas bailithe. Is é Coimeádaí nó Ceann Rannóige atá freagrach as gach ceann díobh, mar a leanas:

- Bailiúcháin Speisialta
- Bailiúcháin Fhoilsithe
- Bailiúcháin Dhigiteacha.

Bailiúcháin Speisialta

Cuimsítear i mBailiúcháin Speisialta ábhar neamhchoitianta agus uathúil amhail lámhscríbhinní, grianghraif, priontaí, líníochtaí, earraí inbhailithe, leabhair neamhchoitianta agus seanleabhair, léarscáileanna lámhscríofa agus ceol. Tá na milliúin mír ar áireamh i mBailiúcháin Speisialta, mar shampla breis agus 4.5 milliún mír sna bailiúcháin ghrianghraf agus breis agus milliún mír sa bhailiúchán lámhscríbhinní.

Bailiúcháin Fhoilsithe

Cuimsítear i mBailiúcháin Fhoilsithe leabhair, nuachtáin agus tréimhseacháin nua-aimseartha agus úra. Ceann de na príomhbhailiúcháin atá sna Bailiúcháin Fhoilsithe is ea Bailiúchán na Taisce Dlíthiúla ina bhfuil gach ábhar – leabhair, nuachtáin agus irisí a foilsíodh in Éirinn – a fuarthas faoi fhorálacha um Thaisce Dhlíthiúil an Achta Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar 2000 (arna leasú).

Bailiúcháin Dhigiteacha

Cuimsítear i mBailiúcháin Dhigiteacha míreanna digiteacha a chruthaigh an Leabharlann Náisiúnta mar thoradh ar dhigitiú an ábhair ó Bhailiúcháin Speisialta agus ó Bhailiúcháin Fhoilsithe (sócmhainní nua) agus ar dhigitiú na míreanna ar a dtugtar "Digitghinte" ar nós suíomhanna Gréasáin nach raibh ar fáil riamh ach i bhformáid dhigiteach.

c) Sealbhú

Tá de chumhacht ag Bord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann bailiúchán na Leabharlainne Náisiúnta a mhéadú agus sealbhaítear ábhar ar thrí bhealach: taisce dhlíthiúil, bronnadh agus ceannach.

Taisce Dhlíthiúil

Foráil reachtúil is ea an taisce dhlíthiúil lena gceanglaítear ar fhoilsitheoirí cóipeanna dá bhfoilseacháin a thaisceadh i leabharlanna áirithe, sa tír ina bhfoilsítear iad de ghnáth. I bPoblacht na hÉireann tá an fhoráil reachtúil maidir le taisce dhlíthiúil leagtha amach san Acht Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar 2000 (arna leasú).

Bronntanais

Faigheann an Leabharlann Náisiúnta bronntanais thábhachtacha do na bailiúcháin gach bliain. Cuirtear bronntanais faoi mheasúnú ar aon dul leis na critéir atá leagtha amach i mBeartas na Leabharlainne Náisiúnta maidir le Bailiúcháin a Fhorbairt.

I gcásanna áirithe, féadfaidh bronntóirí faoiseamh cánach a fháil i leith bronntanais earraí oidhreachta don Leabharlann Náisiúnta, mar a fhoráiltear ina leith faoi alt 1003 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997. Féadfaidh feidhm a bheith ag an bhfaoiseamh sin maidir le bronntanais nó "míreanna oidhreachta" amhail cartlanna, leabhair, taifid eastáit, lámhscríbhinní agus priontaí mar ar mó ná €150,000 luach iomlán na míreanna arna mbronnadh.

Ceannacháin

Baintear úsáid as buiséad éadálacha na Leabharlainne Náisiúnta chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar bhailiúcháin na Leabharlainne Náisiúnta, cibé acu trí cheannach díreach nó trí cheant. Déantar cinntí ar sheanábhar agus míreanna uathúla oidhreachta a cheannach de réir na gcritéar atá leagtha amach i mBeartas na Leabharlainne Náisiúnta maidir le Bailiúcháin a Fhorbairt. Ceannaítear foilseacháin reatha agus nua lena mbaineann spéis Éireannach agus nach bhfaightear faoi thaisce dhlíthiúil mar ghnáthchleachtas.

d) Caomhnú agus Caomhantas

Oibríonn an Rannóg Caomhantais chun caomhantas agus caomhnú a dhéanamh ar bhailiúcháin Leabharlann Náisiúnta na hÉireann. De ghnáth, ní fheabhsaíonn bearta caomhnaithe bail an earra, ach baintear úsáid astu chun díghrádú a mhoilliú agus chun damáiste a dhéantar le modhanna éighníomhacha a chosc. I gcodarsnacht leis sin, is é is aidhm do chaomhantas saolré agus inrochtaineacht na mbailiúchán a fhadú trí chóireálacha idirghabhála a fheabhsaíonn bail fhisiciúil agus cheimiceach an earra agus a fheabhsaíonn bail amhairc an earra go minic.

Anuas ar fhreagracht a ghlacadh as cóireáil chaomhantais na n-earraí neamhchoitianta agus uathúla, oibríonn na caomhnóirí ar raon éagsúil beart chun an riosca go ndéanfaí damáiste do na bailiúcháin a mhaolú. Áirítear leis na gníomhaíochtaí sin tacaíocht a thabhairt do bhaill foirne agus oiliúint a chur orthu i ngach gné de chúram agus bainistíocht bailiúchán, lena n-áirítear láimhsiú, measúnacht reachta, suirbhéireacht, athchóiríocht agus cur i mbosca de réir céime. Chomh maith leis sin, ullmhaíonn caomhnóirí na hearraí le haghaidh taispeáint, digitiú agus tabhairt ar iasacht lena dtaispeáint.

e) Diúscairt

Tá sé de chumhacht ag Bord na Leabharlainne Náisiúnta chomh maith ábhair na Leabharlainne a dhiúscairt faoi réir fhorálacha alt 18(2) den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. De ghnáth, ní dhiúscraíonn an Leabharlann Náisiúnta an t-ábhar ina bailiúcháin.

f) Anailís ar Shealbhuithe

De réir mar atá sonraithe sna Beartais Chuntasaíochta (Nóta 1, h), aithníonn an Leabharlann Náisiúnta Sócmhainní Oidhreachta uile (lena mbaineann luach aonair níos mó ná €5,000) a ceannaíodh nó a fuarthas ó 2005. Tugtar a leithéid de shócmhainní ar aghaidh ar chostas le coigeartú le haghaidh bearnú nuair is gá. Tá na hidirbhearta le haghaidh 2020 agus le haghaidh na gceithre thréimhse chuntasaíochta roimhe sin leagtha amach thíos.

	Lámhscríbhinní	**Digiteach**	**Físeach**	**Priontáilte**	**Iomlán**
Costas nó Luacháil:	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
Ag an 1 Eanáir	18,498,563	2,298,551	2,929,864	1,693,259	**25,420,237**
Ceannacháin	675,949	94,631	-	30,482	**801,062**
Ábhar Bronntanais	21,000	-	-	-	**21,000**
Traschur Acmhainn Oidhreachta ó Réadmhaoin, Planda agus Trealamh	-	828,027	-	-	**828,027**
Ag an 31 Nollaig	**19,195,512**	**3,221,209**	**2,929,864**	**1,723,741**	**27,070,326**

(g) Achoimre Airgeadais Cúig Bliana ar Idirbhearta Sócmhainní Oidhreachta

	2020	2019	2018	2017	2016
	€	€	€	€	€
Breiseanna					
Lámhscríbhinní	675,949	484,576	427,629	825,505	433,672
Digiteach	94,631	91,484	120,407	74,574	81,210
Físeach	-	-	-	63,102	15,092
Priontáilte	30,482	6,086	-	439,334	-
	801,062	**582,146**	**548,036**	**1,402,515**	**526,974**

13. Infháltais

	2020	2019
	€	€
Réamhíocaíochtaí	74,209	64,561
Ioncam Fabhraithe	20,177	232,144
Féichiúnaithe	283,602	65,988
	377,988	**362,693**

14. Suimeanna Iníoctha

	2020	2019
	€	€
Fabhruithe agus Ioncam Iarchurtha	417,636	298,794
Cánachas agus Leas Sóisialach	143,575	114,350
Creidiúnaithe Trádála	187,903	147,283
	749,114	**560,427**

15. Nochtadh Páirtithe Gaolmhara

Féach Nóta 5 chun miondealú a fháil ar an luach saothair agus ar na sochair a íocadh le príomhphearsana bainistíochta.

Glacann an Leabharlann Náisiúnta nósanna imeachta de réir na dtreoirlínte maidir le leasanna pearsanta comhaltaí Boird arna n-eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Sa ghnáthchúrsa gnó, féadfaidh an Leabharlann Náisiúnta deontais a fhaomhadh nó dul isteach i socruithe conartha eile le heintitis a bhfuil comhaltaí Boird na Leabharlainne Náisiúnta fostaithe iontu nó a bhfuil leas ag na comhaltaí iontu ar shlí eile.

Iontaobhas Leabharlann Náisiúnta na hÉireann (an tIontaobhas), cuideachta faoi theorainn ráthaíochta nach bhfuil aon scairchaipiteal aici, bunaíodh í le haghaidh forbairt Leabharlann Náisiúnta na hÉireann a éascú agus le haghaidh leabhair phriontáilte, lámhscríbhinní agus ábhar eile le hÉireannaigh nó a bhaineann le hÉirinn a fháil. Is páirtithe gaolmhara iad an Leabharlann Náisiúnta agus an tIontaobhas mar gur comhaltaí reatha de Bhord na Leabharlainne Náisiúnta nó dá Foireann Bainistíochta iad formhór na nIontaobhaithe. Stiúrann Leabharlann Náisiúnta na hÉireann an tIontaobhas Leabharlainne Náisiúnta na hÉireann.

Ullmhaíonn an tIontaobhas ráitis airgeadais bhliantúla ar a ndéanann gnólacht iniúchóirí tráchtála iniúchadh. Is iad na ráitis airgeadais iniúchta is déanaí atá ar fáil na ráitis don bhliain dar críoch an 30 Aibreán 2020 lena ndéantar caiteachas dar luach €11,898, náid mar ioncam agus cúlchistí coinnithe ioncaim/sócmhainní glana de €462,660 a thaifeadadh. Ní raibh aon idirbhearta ann idir an tIontaobhas agus an Leabharlann Náisiúnta le linn 2020.

16. Figiúirí Comparáideacha

Rinneadh figiúirí áirithe comparáideacha a athghrúpáil agus a athaicmiú ar an mbonn céanna is a dhéantar sa bhliain reatha.

17. Dliteanais Theagmhasacha

Tá Leabharlann Náisiúnta na hÉireann bainteach in éileamh ar ghortú phearsanta atá á láimhseáil ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Soláthraíodh suim laistigh d'Fhabhruithe agus Ioncam Iarchurtha i Nóta 14 a bhaineann leis an éileamh sin. Níl eolas ar bith eile tugtha ionas nach ndéanfar dochar tromchúiseach do staid Leabharlann Náisiúnta na hÉireann san éileamh lena mbaineann.

18. Imeachtaí i nDiaidh na Tréimhse Tuairiscithe

Ní raibh imeachtaí ar bith ann idir dáta tuairiscithe agus dáta faofa na ráiteas airgeadais seo le haghaidh ceiste lena dteastódh coigeartú ar na ráitis airgeadais.

Feictear don Leabharlann Náisiúnta gurb eachtra thábhachtach í an phaindéim COVID-19 a mbeidh tionchar aici i ndiaidh dáta na tuarascála. Tá Bord an LNÉ ag coinneáil súil ghéar ar an gcás, agus déanann foireann bainistíochta LNÉ tuairisciú dóibh go rialta ar bhonn leanúnach. Dhún an LNÉ ar an 23 Mí na Nollaig 2020 de réir treoracha an rialtais, agus d'ath-oscail don phobail ar an 10 Bealtaine 2021. Leanann gnó an LNÉ uirthi ag obair le srianta i bhfeidhm chun foireann agus cuairteoirí a chosaint. Oibríonn an fhoireann go cianda nó ar an láthair de réir riachtanais a bpost, agus leantar le seirbhísí a sholáthair. Go seo, leantar le oibríochtaí agus formhór gníomhaíochtaí an LNÉ agus í ag dul in oiriúint don mhodh nua reáchtála gnó. Cé nach bhfuil an LNÉ in ann tionchar COVID-19 ar an sreabhadh airgid tirim aici a thuar, coinnítear súil ghéar ar fheidhmiú agus gníomhaíochtaí na h-eagraíochta agus tugtar réamhaisnéis ar shreabhadh airgid tirim don Bhord agus don Roinn go rialta.

Measann an Bhord, ós rud é go gcuireann an eintiteas seirbhís phoiblí ar fáil atá faoi mhaoiniú ag airgead a thugann an Státchiste, tríd an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, go bhfuil sé oiriúnach na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn cúraim leanúnach.

19. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomh Bord Leabharlann Náisiúnta na hÉireann na ráitis airgeadais an 7 Deireadh Fómhair 2021.

NO SMOKING
SILENCE IS REQUESTED
PLEASE DO NOT PUT FEET ON SEATS
How to get a Town named after you
BOUNCING BACK HOW TO COPE WITH REPEATED REJECTION
BEEKEEPING FOR BEGINNERS
BUILD YOUR OWN THEATRE
RHYMING DICTIONARY
CRICKET RULES
101 WAYS TO GET INTO AOSDÁNA
FAMOUS PEOPLE AND THE BRIDGES NAMED AFTER THEM
SILENCE IS REQUESTED

Is í Leabharlann Náisiúnta na hÉireann (NLI) an leabharlann taifid d'Éirinn. Bunaíodh an Leabharlann sa bhliain 1877 agus comhroinnimid scéal na hÉireann leis an domhan trínár mbailiúcháin uathúla. Tugaimid aire do níos mó ná deich milliún mír, agus tá leabhair, lámhscríbhinní, nuachtáin, grianghraif, priontaí, léarscáileanna, líníochtaí, ábhar gearrshaolach, ceol agus meáin dhigiteacha ina measc. Tá an Leabharlann ar oscailt saor in aisce do gach duine ar mhaith leo súil a chaitheamh ar na bailiúcháin.

Is iad na cúig thosaíocht straitéiseacha atá ag an Leabharlann Náisiúnta don tréimhse 2016 – 2021 ná bailigh, cosain, ceangail, nuáil agus comhoibrigh.

Tá tuilleadh faisnéise ar fáil ag

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann

National Library of Ireland

www.nli.ie